

กฎกระทรวง

(พ.ศ. ๒๕๑๑)

ออกตามความในพระราชบัญญัติเครื่องแบบทหาร

พุทธศักราช ๒๔๗๗

ว่าด้วยเครื่องแบบทหารอากาศ ฉบับที่ ๑๓

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติ
เครื่องแบบทหาร พุทธศักราช ๒๔๗๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดย
พระราชบัญญัติเครื่องแบบทหาร แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช
๒๔๗๘ และมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติเครื่องแบบทหาร
พุทธศักราช ๒๔๗๗ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมออก
กฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ฉบับพิเศษ หน้า ๕

เล่ม ๘๕ ตอนที่ ๖๑ ราชกิจจานุเบกษา ๔ กรกฎาคม ๒๕๑๑

ข้อ ๑ ให้ยกเลิกกฎกระทรวง (พ.ศ. ๒๕๐๖) ออกตามความในพระราชบัญญัติเครื่องแบบทหาร พุทธศักราช ๒๔๗๗ ว่าด้วยเครื่องแบบทหารอากาศ ฉบับที่ ๑๒

ข้อ ๒ ลักษณะ ชนิด และประเภทของเครื่องแบบทหารอากาศ กับการแต่งเครื่องแบบทหารอากาศ ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวงนี้

ภาค ๑

เครื่องแบบทหารชาย

หมวด ๑

ชนิดของเครื่องแบบ

ข้อ ๓ เครื่องแบบพลทหาร มี ๕ ชนิด คือ

(๑) เครื่องแบบปกติ ประกอบด้วย

(ก) หมวกทรงหม้อตาลสีเทา

(ข) เสื้อคอพับสีเทา

(ค) กางเกงขายาวสีเทา

(ง) เข็มขัดด้ายถักสีน้ำเงินดำ

(จ) รองเท้าหุ้มข้อหนังสีดำ

ในโอกาสล่าลองจะใช้รองเท้าหุ้มส้นหนังสีดำก็ได้

ฉบับพิเศษ หน้า ๖

เล่ม ๘๕ ตอนที่ ๖๑ ราชกิจจานุเบกษา ๔ กรกฎาคม ๒๕๑๑

(๒) เครื่องแบบฝึก ประกอบด้วย

(ก) หมวกแก๊ปทรงอ่อนหรือหมวกเหล็กสี่เท้า

(ข) เสื้อฝึกสี่เท้า

(ค) กางเกงฝึกขายาวสี่เท้า

(ง) เข็มขัดด้ายถักสี่เท้า

(จ) รองเท้าสูงครีมน่องหนังสีดำชนิดผูกเชือก

(๓) เครื่องแบบสนาม เช่นเดียวกับเครื่องแบบฝึก และให้ใช้เครื่องสนามด้วย

(๔) เครื่องแบบครึ่งยศ เช่นเดียวกับเครื่องแบบฝึก เว้นแต่ให้ใช้หมวกเหล็กสี่เท้า

(๕) เครื่องแบบเต็มยศ เช่นเดียวกับเครื่องแบบฝึก เว้นแต่ให้ใช้หมวกเหล็กสี่เท้า

ข้อ ๔ เครื่องแบบนักเรียนดุริยางค์ นักเรียนจำอากาศ และนายทหารประทวนชั้นจำอากาศ มี ๕ ชนิด คือ

(๑) เครื่องแบบปกติขาว ประกอบด้วย

(ก) หมวกทรงหม้อตาลสีขาว

(ข) เสื้อชั้นนอกคอปิดสีขาว

(ค) กางเกงขายาวสีขาว

(ง) รองเท้าหุ้มส้นหนังสีดำหรือรองเท้าหุ้มข้อ
หนังสีดำชนิดขัดข้าง

(๒) เครื่องแบบปกติเทาคอแบะ ประกอบด้วย

(ก) หมวกทรงหม้อตาลสีเทา

(ข) เสื้อชั้นนอกคอแบะสีเทา

(ค) กางเกงขายาวสีเทา

(ง) รองเท้าหุ้มส้นหรือรองเท้าหุ้มข้อหนังสีดำ

(๓) เครื่องแบบปกติทหารัดเอว ประกอบด้วย

(ก) หมวกทรงหม้อตาลสีเทา

(ข) เสื้อชั้นนอกรัดเอวสีเทา

(ค) กางเกงขายาวสีเทา

(ง) รองเท้าหุ้มส้นหรือรองเท้าหุ้มข้อหนังสีดำ

(๔) เครื่องแบบปกติเทาคอพับ ประกอบด้วย

(ก) หมวกทรงหม้อตาลสีเทา

(ข) เสื้อคอพับสีเทา

(ค) กางเกงขายาวสีเทา

(ง) เข็มขัดด้ายถักสีน้ำเงินดำ

(จ) รองเท้าหุ้มส้นหรือรองเท้าหุ้มข้อหนังสีดำ

(๕) เครื่องแบบฝึก ประกอบด้วย

(ก) หมวกแก๊ปทรงอ่อนหรือหมวกเหล็กสีเทา

(ข) เสื้อฝึกสีเทา

(ค) กางเกงฝึกชายาวสีเทา

(ง) เข็มขัดด้ายถักสีเทา

(จ) รองเท้าสูงครีง์น่องหนังสีดำชนิดผูกเชือก

(๖) เครื่องแบบสนาม เช่นเดียวกับเครื่องแบบฝึก และให้ใช้เครื่องสนามด้วย

(๗) เครื่องแบบครึ่งยศ เช่นเดียวกับเครื่องแบบปกติขาว เว้นแต่ให้ใช้รองเท้าหุ้มข้อหนังสีดำ

(๘) เครื่องแบบเต็มยศขาว เช่นเดียวกับเครื่องแบบปกติขาว เว้นแต่ให้ใช้รองเท้าหุ้มข้อหนังสีดำ

(๙) เครื่องแบบเต็มยศเทา เช่นเดียวกับเครื่องแบบปกติเทาคอเบาะ เว้นแต่ให้ใช้รองเท้าหุ้มข้อหนังสีดำ ถ้าประจำแถวทหารซึ่งแต่งเครื่องแบบเต็มยศ ให้แต่งเช่นเดียวกับเครื่องแบบฝึก เว้นแต่ให้ใช้หมวกเหล็กสีเทา

ข้อ ๕ เครื่องแบบนายทหารประทวนชั้นพันจ่าอากาศ มี ๑๐ ชนิด คือ

ฉบับพิเศษ หน้า ๕

เล่ม ๘๕ ตอนที่ ๖๑ ราชกิจจานุเบกษา ๔ กรกฎาคม ๒๕๑๑

(๑) เครื่องแบบปกติขาว ประกอบด้วย

(ก) หมวกทรงหม้อตาลสีขาว

(ข) เสื้อชั้นนอกคอปิดสีขาว

(ค) กางเกงขายาวสีขาว

(ง) รองเท้าหุ้มส้นหนังสีดำหรือรองเท้าวุ้มข้อ
หนังสีดำชนิดยัดข้าง

(๒) เครื่องแบบปกติเทาคอแบะ ประกอบด้วย

(ก) หมวกทรงหม้อตาลสีเทา

(ข) เสื้อชั้นนอกคอแบะสีเทา

(ค) กางเกงขายาวสีเทา

(ง) รองเท้าหุ้มส้นหรือรองเท้าวุ้มข้อหนังสีดำ

(๓) เครื่องแบบปกติเทารัดเอว ประกอบด้วย

(ก) หมวกทรงหม้อตาลสีเทา

(ข) เสื้อชั้นนอกรัดเอวสีเทา

(ค) กางเกงขายาวสีเทา

(ง) รองเท้าหุ้มส้นหรือรองเท้าวุ้มข้อหนังสีดำ

(๔) เครื่องแบบปกติเทาคอพับ ประกอบด้วย

(ก) หมวกทรงหม้อตาลสีเทา

(ข) เสื้อคอพับสีเทา

- (ค) กางเกงขายาวสีเทา
- (ง) เข็มขัดด้ายถักสีน้ำเงินดำ
- (จ) รองเท้าหุ้มส้นหรือรองเท้าหุ้มข้อหนังสีดำ
- (๕) เครื่องแบบฝึก ประกอบด้วย
 - (ก) หมวกแก๊ปทรงอ่อนหรือหมวกเหล็กสีเทา
 - (ข) เสื้อฝึกสีเทา
 - (ค) กางเกงฝึกขายาวสีเทา
 - (ง) เข็มขัดด้ายถักสีเทา
 - (จ) รองเท้าสูงครึ้น้องหนังสีดำ
- (๖) เครื่องแบบสนาม เช่นเดียวกับเครื่องแบบฝึก และให้ใช้เครื่องสนามด้วย
 - (๗) เครื่องแบบครึ่งยศ เช่นเดียวกับเครื่องแบบปกติขาว เว้นแต่ให้ใช้รองเท้าหุ้มข้อหนังสีดำ
 - (๘) เครื่องแบบเต็มยศขาว เช่นเดียวกับเครื่องแบบปกติขาว เว้นแต่ให้ใช้รองเท้าหุ้มข้อหนังสีดำ
 - (๙) เครื่องแบบเต็มยศเทา เช่นเดียวกับเครื่องแบบปกติเทาคอเบาะ เว้นแต่ให้ใช้รองเท้าหุ้มข้อหนังสีดำ ถ้าประจำแถวทหารซึ่งแต่งเครื่องแบบเต็มยศ ให้แต่งเช่นเดียวกับเครื่องแบบฝึก เว้นแต่ให้ใช้หมวกเหล็กสีเทา

(๑๐) เครื่องแบบสตรีโมสร เช่นเดียวกับเครื่องแบบปกติ
ขาว เว้นแต่ให้ใช้รองเท้าสตรีโมสร

ข้อ ๖ เครื่องแบบนักเรียนนายเรืออากาศ มี ๑๒ ชนิด คือ

(๑) เครื่องแบบปกติขาว ประกอบด้วย

(ก) หมวกทรงหม้อตาลสีขาว

(ข) เสื้อชั้นนอกคอปิดสีขาว

(ค) กางเกงขายาวสีขาว

(ง) รองเท้าหุ้มส้นหนังสีดำหรือรองเท้าวุ้มข้อ
หนังสีดำชนิดขัดข้าง

(๒) เครื่องแบบปกติเทาคอเบาะ ประกอบด้วย

(ก) หมวกทรงหม้อตาลสีเทา

(ข) เสื้อชั้นนอกคอเบาะสีเทา

(ค) กางเกงขายาวสีเทา

(ง) รองเท้าหุ้มส้นหรือรองเท้าวุ้มข้อหนังสีดำ

(๓) เครื่องแบบปกติเทารัดเอว ประกอบด้วย

(ก) หมวกทรงหม้อตาลสีเทา

(ข) เสื้อชั้นนอกรัดเอวสีเทา

(ค) กางเกงขายาวสีเทา

(ง) รองเท้าหุ้มส้นหรือรองเท้าวุ้มข้อหนังสีดำ

(๔) เครื่องแบบปกติเทาคอพับ ประกอบด้วย

(ก) หมวกทรงหม้อตาลสีเทา

(ข) เสื้อคอพับสีเทา

(ค) กางเกงขายาวสีเทา

(ง) เข็มขัดด้ายถักสีน้ำเงินดำ

(จ) รองเท้าหุ้มส้นหรือรองเท้าหุ้มข้อหนังสีดำ

(๕) เครื่องแบบฝึก ประกอบด้วย

(ก) หมวกแก๊ปทรงอ่อนหรือหมวกเหล็กสีเทา

(ข) เสื้อฝึกสีเทา

(ค) กางเกงฝึกขายาวสีเทา

(ง) เข็มขัดด้ายถักสีเทา

(จ) รองเท้าสูงครีมน่องหนังสีดำชนิดผูกเชือก

(๖) เครื่องแบบสวนสนาม มี ๒ ชนิด คือ

(ก) เครื่องแบบสวนสนาม ก. ประกอบด้วย

(๑) รองในหมวกเหล็กสีเทา

(๒) เสื้อชั้นนอกรัดเอวสีเทา

(๓) ผ้าพันคอสีฟ้าอ่อน

(๔) กางเกงขายาวสีเทา

(๕) เข็มขัดด้ายถักสีขาว

(๖) รองเท้าสูงครี้งน่องหนังสีดำชนิด
ผูกเชือก

(ข) เครื่องแบบสวนสนาม ข. ประกอบด้วย

(๑) หมวกทรงหม้อตาลสีขาว

(๒) เสื้อขนนอกรัดเอวสีเทา

(๓) กางเกงขายาวสีขาว

(๔) เข็มขัดหนังสีขาว

(๕) รองเท้าหุ้มข้อหนังสีดำ

เครื่องแบบสวนสนาม ข. ให้แต่งเฉพาะในงานพิธี
ของโรงเรียนนายเรืออากาศ

(๗) เครื่องแบบสนาม เช่นเดียวกับเครื่องแบบฝึก และ
ให้ใช้เครื่องสนามด้วย

(๘) เครื่องแบบครึ่งยศ เช่นเดียวกับเครื่องแบบปกติขาว
เว้นแต่ให้ใช้กางเกงแถบ และรองเท้าวุ้มข้อหนังสีดำ

(๙) เครื่องแบบเต็มยศขาว เช่นเดียวกับเครื่องแบบปกติ
ขาว เว้นแต่ให้ใช้กางเกงแถบ และรองเท้าวุ้มข้อหนังสีดำ

(๑๐) เครื่องแบบเต็มยศเทา เช่นเดียวกับเครื่องแบบปกติ
เทาคอแบะ เว้นแต่ให้ใช้กางเกงแถบและรองเท้าวุ้มข้อหนังสีดำ

ฉบับพิเศษ หน้า ๑๔

เล่ม ๘๕ ตอนที่ ๖๑ ราชกิจจานุเบกษา ๔ กรกฎาคม ๒๕๑๑

(๑๑) เครื่องแบบสตรีคอปิด เช่นเดียวกับเครื่องแบบปกติขาว เว้นแต่ให้ใช้กางเกงแถบและรองเท้าสตรี

(๑๒) เครื่องแบบสตรีคอแบะ เช่นเดียวกับเครื่องแบบปกติคอแบะ เว้นแต่ให้ใช้ผ้าผูกคอสีดำเงื่อนหูกระต่าย กางเกงแถบและรองเท้าสตรี

ข้อ ๗ เครื่องแบบนายทหารสัญญาบัตร มี ๑๒ ชนิด คือ

(๑) เครื่องแบบปกติขาว ประกอบด้วย

(ก) หมวกทรงหม้อตาลสีขาว

(ข) เสื้อชั้นนอกคอปิดสีขาว

(ค) กางเกงขายาวสีขาว

(ง) รองเท้าหุ้มส้นหนังสีดำหรือรองเท้าวัวข้อ

หนังสีดำชนิดขัดข้าง

(๒) เครื่องแบบปกติคอแบะ ประกอบด้วย

(ก) หมวกทรงหม้อตาลสีเทา

(ข) เสื้อชั้นนอกคอแบะสีเทา

(ค) กางเกงขายาวสีเทา

(ง) รองเท้าหุ้มส้นหรือรองเท้าวัวข้อหนังสีดำ

(๓) เครื่องแบบปกติทหารดเวย ประกอบด้วย

(ก) หมวกทรงหม้อตาลสีเทา

- (ข) เสื้อชั้นนอกรัดเอวสีเทา
- (ค) กางเกงขายาวสีเทา
- (ง) รองเท้าหุ้มส้นหรือรองเท้าหุ้มข้อหนังสีดำ
- (๔) เครื่องแบบปกติเทาคอพับ ประกอบด้วย
 - (ก) หมวกทรงหม้อตาลสีเทา
 - (ข) เสื้อคอพับสีเทา
 - (ค) กางเกงขายาวสีเทา
 - (ง) เข็มขัดด้ายถักสีน้ำเงินดำ
 - (จ) รองเท้าหุ้มส้นหรือรองเท้าหุ้มข้อหนังสีดำ
- (๕) เครื่องแบบฝึก ประกอบด้วย
 - (ก) หมวกแก๊ปทรงอ่อนหรือหมวกเหล็กสีเทา
 - (ข) เสื้อฝึกสีเทา
 - (ค) กางเกงฝึกขายาวสีเทา
 - (ง) เข็มขัดด้ายถักสีเทา
 - (จ) รองเท้าสูงครีมน่องหนังสีดำ
- (๖) เครื่องแบบสนาม เช่นเดียวกับเครื่องแบบฝึก และให้ใช้เครื่องสนามด้วย
- (๗) เครื่องแบบครึ่งยศ เช่นเดียวกับเครื่องแบบปกติขาว เว้นแต่ให้ใช้กางเกงแถบและรองเท้าหุ้มข้อหนังสีดำ

(๘) เครื่องแบบเต็มยศขาว เช่นเดียวกับเครื่องแบบปกติขาว เว้นแต่ให้ใช้กางเกงแถบและรองเท้าหุ้มข้อหนังสีดำ

(๙) เครื่องแบบเต็มยศเทา เช่นเดียวกับเครื่องแบบปกติเทาคอเบาะ เว้นแต่ให้ใช้กางเกงแถบและรองเท้าหุ้มข้อหนังสีดำ ถ้าประจำแถวทหารซึ่งแต่งเครื่องแบบเต็มยศ ให้แต่งเช่นเดียวกับเครื่องแบบฝึก เว้นแต่ให้ใช้หมวกเหล็กสีเทา

(๑๐) เครื่องแบบสโมสรถอบปิด เช่นเดียวกับเครื่องแบบปกติขาว เว้นแต่ให้ใช้กางเกงแถบและรองเท้าสโมสร

(๑๑) เครื่องแบบสโมสรอกแข็ง ประกอบด้วย

(ก) หมวกทรงหม้อตาลสีขาว

(ข) เสื้อชั้นนอกเปิดอกสีขาว

(ค) เสื้อกักสีขาวและเชือกแข็งสีขาวหรือจะใช้เชือกจับสีขาวแทนเชือกแข็งสีขาวก็ได้

(ง) กางเกงแถบ

(จ) รองเท้าสโมสร

ในบางโอกาสจะใช้หมวกทรงหม้อตาลสีเทา เสื้อชั้นนอกเปิดอกสีเทา และเสื้อกักสีขาวหรือสีเทาก็ได้

(๑๒) เครื่องแบบสโมสรอกอ่อน เช่นเดียวกับเครื่องแบบสโมสรอกแข็ง เว้นแต่ให้ใช้เชือกอ่อนสีขาว และแพรแถบรัดเอวสีเทาแทนเสื้อกักสีขาวหรือสีเทาและเชือกแข็งสีขาว

หมวด ๒

ส่วนของเครื่องแบบ

ข้อ ๘ หมวด มี ๔ แบบ คือ

(๑) หมวกเหล็กสี่เท้า มีสายรัดกางหนังสีดำ กว้าง ๑.๕ เซนติเมตร

(๒) หมวกแก๊ปทรงอ่อนสี่เท้า มีตราหน้าหมวกโลหะ ขนาดเล็ก เว้นแต่นักเรียนนายเรืออากาศ ใช้ตราหน้าหมวก โลหะ ตามข้อ ๖๓ (๒) (ก)

(๓) หมวกทรงหม้อตาลสี่เท้า มีเครื่องประกอบ คือ

(ก) กะบัง ทำด้วยหนังหรือวัสดุเทียมหนังสีดำ พื้นกะบังด้านล่างสี่เท้าหรือสีดำ

สำหรับนายทหารสัญญาบัตรชั้นนาวาอากาศเอก ที่ ขอบโค้งของกะบังด้านบนปักด้วยด้ายสีทองเป็นรูปช่อชัยพฤกษ์ ๑ แถว บนพื้นสักหลาดสีดำ

สำหรับนายทหารสัญญาบัตรชั้นพลอากาศจัตวา ขึ้นไป ที่ขอบโค้งของกะบังด้านบนปักด้วยด้ายสีทองเป็นรูปช่อ ชัยพฤกษ์ ๒ แถว บนพื้นสักหลาดสีดำ

(ข) สายรัดกาง กว้าง ๑.๒ เซนติเมตร

พลทหาร นักเรียนดุริยางค์ นักเรียนจำอากาศ และนายทหารประทวน ใช้หนังหรือวัสดุเทียมหนังสีดำ

นักเรียนนายเรืออากาศ ใช้หนังหรือวัสดุเทียมหนังสีดำ เว้นแต่เมื่อแต่งเครื่องแบบปกติทหารดเอว เครื่องแบบปกติเทาคอแบะ เครื่องแบบเต็มยศเทา หรือเครื่องแบบสโมสรกอแบะ ใช้แถบไหมทอง

นายทหารสัญญาบัตร ใช้แถบไหมทอง

(ก) ดุมตริงปลายสายรัดคาง ข้างละ ๑ ดุม

พลทหาร ใช้ดุมเกลี้ยงสี่เหลี่ยมขนาดเล็ก

นักเรียนดุริยางค์ นักเรียนจำอากาศ นายทหารประทวน นักเรียนนายเรืออากาศและนายทหารสัญญาบัตร ใช้ดุมสี่เหลี่ยมขนาดเล็ก

(ง) ผ้าพันหมวก สีนํ้าเงินดำ เป็นลายถักกว้าง ๔ เซนติเมตร

(จ) ครอบหมวก

พลทหาร นักเรียนดุริยางค์ นักเรียนจำอากาศ และนายทหารประทวน ใช้ครอบหมวกโลหะขนาดใหญ่

นักเรียนนายเรืออากาศ ให้ครอบหมวกปักด้วยดุ้นตามข้อ ๖๓ (๒) (ข)

นายทหารสัญญาบัตร ใช้ตราหน้าหมวกปักด้วยด้าย
ขนาดใหญ่

(๔) หมวกทรงหม้อตาลสีขาว มีเครื่องประกอบเช่นเดียวกับหมวกทรงหม้อตาลสีเทา เว้นแต่นักเรียนนายเรืออากาศเมื่อแต่งเครื่องแบบสวนสนาม ข. เครื่องแบบปกติขาว เครื่องแบบครึ่งยศ เครื่องแบบเต็มยศขาว หรือเครื่องแบบสโมสร กอปัด ใช้สายรัดคางแถบไหมทอง

ข้อ ๕ เสื้อ มี ๗ แบบ คือ

(๑) เสื้อคอพับสีเทา ที่คอและแนวสาบอกมีดุม ๕ ดุม แขนยาวรัดข้อมือ ขัดดุมข้างละ ๑ ดุม ที่อกมีกระเป๋าสองข้างละ ๑ กระเป๋า มีแถบตรงกึ่งกลางตามทางดิ่ง มีปกรูปมนชายกลางแหลม ขัดดุมข้างละ ๑ ดุม

นักเรียนตรียางค์ นักเรียนจ่าอากาศ นายทหารประทวนชั้นจ่าอากาศ มีอินทรรนุอ่อนขัดดุมข้างละ ๑ ดุม

นายทหารประทวนชั้นพันจ่าอากาศ นักเรียนนายเรืออากาศและนายทหารสัญญาบัตรใช้อินทรรนุแข็ง หรือจะใช้อินทรรนุอ่อนโดยติดเครื่องหมายศชนิโคโลหะหรือเครื่องหมายนักเรียนนายเรืออากาศที่ปกคอเสื้อทั้งสองข้างแทนเครื่องหมายสังกัดก็ได้

เล่ม ๘๕ ตอนที่ ๖๑ ราชกิจจานุเบกษา ๔ กรกฎาคม ๒๕๑๑

คุมทั้งสี่วันแต่คุมของอินทรรูปร่าง ใช้คุมสี่เทาขนาดเล็ก
เมื่อสวมเสื้อนี้ให้สอดชายเสื้ออยู่ในกางเกง

นักเรียนดุริยางค์ นักเรียนท่าอากาศยาน นายทหารประทวน
นักเรียนนายเรืออากาศและนายทหารสัญญาบัตร ถ้ามิได้บังคับ
แถวหรือประจำแถว จะผูกผ้าผูกคอสีน้ำเงินดำเงื่อนกะลาสีสอด
ชายผ้าผูกคอไว้ภายในเสื้อใต้คุมเม็ดที่ ๒ ก็ได้

ในบางโอกาส เสื้อแบบนี้จะใช้แขนสั้นเพียงข้อศอกก็ได้
เว้นแต่ในโอกาสที่ผูกผ้าผูกคอ

(๒) เสื้อฝักสีเทา คอแบบแหลม ที่คอและแนวอก
มีคุม ๖ คุม มีล้นปิดอกขีดคุมปิดคอได้ แขนยาวทรงกระบอก
ที่อกมีกระเป๋ายี่ข้างละ ๑ กระเป๋า ตัดมุมตอนล่างมีปกรู
ปลีเหลี่ยมผืนผ้าตัดมุม ขีดคุมข้างละ ๑ คุม คุมทั้งสี่ใช้คุมสี่เทา
ขนาดเล็ก ตะเข็บทั้งสี่เป็นตะเข็บคู่

เมื่อสวมเสื้อนี้ให้สอดชายเสื้ออยู่ในกางเกง

(๓) เสื้อขนอกคอแบบสี่เทา แบบคอแบน มีตะเข็บ
หลัง ๓ ตะเข็บ ที่ตะเข็บกลางเปิดชายเสื้อไว้ถึงแนวเอว ที่แนว
อกมีคุมสี่ทองขนาดใหญ่ ๔ คุม ด้านหน้ามีกระเป๋ายี่ข้างและล่าง
ข้างละ ๒ กระเป๋า กระเป๋าบนเป็นกระเป๋ายี่ข้างมีแถบตรงกึ่งกลาง
ตามทางดิ่ง มีปกรูปมชายกลางแหลม กระเป๋าล่างเป็นกระเป๋ายี่

เล่ม ๘๕ ตอนที่ ๖๑ ราชกิจจานุเบกษา ๔ กรกฎาคม ๒๕๑๑

ข้าม มีปกรูปตัดชายมน ปกกระเป๋าทิ้งสี่ซัดคุมสี่ทองขนาดเล็ก
กระเป๋าละ ๑ ดุม

นักเรียนดุริยางค์ นักเรียนจำอากาศและนายทหารประทวน
ชั้นจำอากาศมีอินทรรนุอ่อน

นายทหารประทวนชั้นพันจำอากาศ นักเรียนนายเรืออากาศ
และนายทหารสัญญาบัตรใช้อินทรรนุแข็ง

เสื้อแบบนี้ให้ใช้เช็ดสีขาวแขนยาวผูกผ้าผูกคอสีน้ำเงินดำ
เงือกกะลาด้วย ในงานกลางคืน จะใช้ผ้าผูกคอสีดำ เงือก
หุกระต่ายแทนผ้าผูกคอสีน้ำเงินดำเงือกกะลาสีก็ได้

(๔) เสื้อชั้นนอกรัดเอวสีเทา กอเบะแบบแหลม
ชายเสื้อยาวเสมอเอว มีแถบรัดเอวกว้าง ๕.๕ เซนติเมตร ด้าน
ข้างมีดุมข้างละ ๒ ดุม เรียงตามส่วนยาวของแถบและมีแผ่นผ้า
ชนิดเดียวกับเสื้อสำหรับซัดดุมเลื่อนเข้าออกได้ ปลายแถบข้าง
ซ้ายยาวเลยสาบอก ๕ เซนติเมตร ด้านในมีดุมซัด มีซิปรูด
ตลอดแนวอกเสื้อด้านในสาบ ท่อนมีกระเป๋ापะข้างละ ๑
กระเป๋ามีแถบตรงกึ่งกลางตามทางตั้ง มีปกรูปมน ชายกลาง
แหลม ด้านในปกซัดดุม ๑ ดุม แขนยาวผ่าแขนด้านนอก
ปลายแขนต่อกว้าง ๕.๕ เซนติเมตร และมีดุมข้างละ ๒ ดุม

เล่ม ๘๕ ตอนที่ ๖๑ ราชกิจจานุเบกษา ๔ กรกฎาคม ๒๕๑๑

เรียงตามส่วนยาวของปลายแขนต่อสำหรับรัดปลายแขน **คุม**
ทั้งสี่นิ้วคิ้วสี่เทาขนาดเล็ก

นักเรียนดุริยางค์ นักเรียนจำอากาศและนายทหารประทวน
ชั้นจำอากาศมีอินทรรณูอ่อน

นายทหารประทวนชั้นพันจำอากาศ นักเรียนนายเรืออากาศ
และนายทหารสัญญาบัตร ใช้อินทรรณูแข็ง

เสื้อแบบนี้ให้ใช้เช็ดสีขาวแขนยาวผูกผ้าผูกคอสีน้ำเงินดำ
เงือกกะลาสีด้วย เว้นแต่นักเรียนนายเรืออากาศ เมื่อแต่งเครื่อง
แบบสวนสนาม ก. ใช้ผ้าพันคอสีฟ้าอ่อนแทน

(๕) เสื้อชั้นนอกคอปิดสีขาว มีตะเข็บหลัง ๔ ตะเข็บ
แนวอกมีคิ้วสี่ทองขนาดใหญ่ ๕ คุม ด้านหน้ามีกระเป๋าบน
และล่างข้างละ ๒ กระเป๋าคือเป็นกระเป๋าคาด กระเป๋าบนมีปกรูปมน
ชายกลางแหลม กระเป๋าล่างไม่มีปก

นักเรียนดุริยางค์ นักเรียนจำอากาศ และนายทหารประทวน
ชั้นจำอากาศมีอินทรรณูอ่อน

นายทหารประทวนชั้นพันจำอากาศ นักเรียนนายเรืออากาศ
และนายทหารสัญญาบัตร ใช้อินทรรณูแข็ง

(๖) เสื้อชั้นนอกเปิดอกสีขาว มีตะเข็บหลัง ๔ ตะเข็บ
คอแฉกกว้างไม่มีปากกลมมนจนถึงชายพับแหลมได้อีก ปาดเอว

ฉบับพิเศษ หน้า ๒๓

เล่ม ๘๕ ตอนที่ ๖๑ ราชกิจจานุเบกษา ๔ กรกฎาคม ๒๕๑๑

ด้านหน้าระหว่างชายคอปับกับชายเสื่อมีดุมสี่ทองขนาดใหญ่
ข้างละ ๒ ดุมตามทางดิ่ง และที่ใต้ชายพับแหลมมีดุมสี่ทอง
ขนาดใหญ่ข้างละ ๑ ดุม ดุมคู่นี้มีสายสร้อยสี่ทองร้อยติดกัน

เสื่อแบบนี้ใช้อินทรชนูแข็ง และให้ใช้เสื่อและเครื่อง
ประกอบแล้วแต่กรณี คือ

(ก) เสื่อกักสัว หน้าอกเว้ามีปก ชายล่างสุด
ด้านหน้าของเสื่อเป็นรูปสามเหลี่ยม ระหว่างหน้าอกกับ
ชายเสื่อมีดุมสี่ทองขนาดเล็ก ๓ ดุม

(ข) เช่ตอกแข็งหรือเช่ตอกจับสัว แขนยาว ข้อมือ
แข็ง ขัดดุม คอแข็ง ชั้นเดียวแบบปักผเสื่อ ผูกผ้าผูกคอสีดำ
เงื่อนหูกระต่าย

(ค) เช่ตอกอ่อนสัว แขนยาว ข้อมือพับ ขัดดุม
แนวอกมีสาก คอปับ ผูกผ้าผูกคอสีดำเงื่อนหูกระต่าย

(ง) แพรแถบรัดเอวสัว กึ่งกลางด้านหน้ากว้าง
๑๒ เซนติเมตร ปลายทั้งสองข้างกว้าง ๑๑ เซนติเมตร ยาวเท่า
ขนาดเอวของผู้ใช้

(ฉ) เสื่อชั้นนอกเปิดอกสัวทำด้วยสักหลาดหรือเสีจ
มีลักษณะและเครื่องประกอบเช่นเดียวกับเสื่อชั้นนอกเปิดอก

ฉบับพิเศษ หน้า ๒๔

เล่ม ๘๕ ตอนที่ ๖๑ ราชกิจจานุเบกษา ๔ กรกฎาคม ๒๕๑๑

สีขาว และจะใช้เสือกก็ตีเทาทำด้วยสักหลาดหรือเสีจแทนเสือกก็ตีขาวก็ได้

ข้อ ๑๐ ผ้าพันคอสีฟ้าอ่อน มีลักษณะเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า กว้าง ๒๕ เซนติเมตร ยาว ๔๐ เซนติเมตร และมีแถบกว้าง ๔ เซนติเมตร ยาวตามขนาดคออยู่ปลายทางกว้างด้านบนของผ้าพันคอ

ข้อ ๑๑ กางเกงมี ๔ แบบ คือ

(๑) กางเกงขายาวสีเทา ไม่พับปลายขา ปลายขายาวปิดตาตุ่ม กว้างไม่น้อยกว่า ๒๐ เซนติเมตร และไม่เกิน ๒๖ เซนติเมตร ที่ขอบเอวมีห่วงทำด้วยผ้าสีเดียวกับกางเกง กว้างไม่เกิน ๑ เซนติเมตร ข้างหน้า ๒ ห่วง ทางข้าง ๒ ห่วง และข้างหลัง ๓ ห่วง สำหรับสอดเข็มขัด ที่แนวตะเข็บกางเกง ด้านข้างมีกระเป๋าจาย่างละ ๑ กระเป๋า ที่ด้านหลังข้างขวามีกระเป๋าจายะ ๑ กระเป๋า ไม่มีปก กึ่งกลางปากกระเป๋าชุดคุมสีเทาขนาดเล็ก

(๒) กางเกงขายาวสีขาว มีลักษณะเช่นเดียวกับกางเกงขายาวสีเทา

(๓) กางเกงแถบ มีลักษณะเช่นเดียวกับกางเกงขายาวสีเทา เว้นแต่ทำด้วยสักหลาดหรือเสีจ ที่แนวตะเข็บขากางเกง ด้านนอกมีแถบไหมสีเหลืองกว้าง ๑.๒ เซนติเมตร ข้างละ

ฉบับพิเศษ หน้า ๒๕

เล่ม ๘๕ ตอนที่ ๖๑ ราชกิจจานุเบกษา ๔ กรกฎาคม ๒๕๑๑

๒ แถบ ระยะห่างระหว่างแถบ ๐.๖ เซนติเมตร บนพื้นแถบ
สกัดลาดส่น้ำเงินดำกว้าง ๔.๒ เซนติเมตร

(๔) กางเกงฝักขายาวสีเทา มีลักษณะเช่นเดียวกับ
กางเกงขายาวสีเทา เว้นแต่กระเป๋าด้านหน้าเป็นกระเป๋ापะ ปาก
กระเป๋าด้านข้างข้างละ ๑ กระเป๋า ด้านหลังมีกระเป๋ापะข้างละ
๑ กระเป๋า ด้านล่างของกระเป๋าด้านหน้าเป็นรูปแหลม มีปรุรูปสี่เหลี่ยม
ผืนผ้าขัดดุมสีเทาขนาดเล็กข้างละ ๑ ดุม ตะเข็บทั้งเส้นเป็น
ตะเข็บคู่

ข้อ ๑๒ เข็มขัดมี ๔ แบบ คือ

(๑) เข็มขัดด้ายถักส่น้ำเงินดำ กว้าง ๒.๘ เซนติเมตร
หัวเข็มขัดทำด้วยโลหะสีทองเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าทางนอน
กว้าง ๓ เซนติเมตร ยาว ๕ เซนติเมตร มีรูปดาว ๕ กลีบ เหนือ
ปีกนก ๒ ปีก วางทับอยู่บนวงช่อชัยพฤกษ์ ๒ ข้าง ข้างละ
๗ ใบ ดุนนูนอยู่กึ่งกลางหัวเข็มขัด ไม่มีเข็มสำหรับสอดรู
ปลายสายหุ้มด้วยโลหะสีทองกว้าง ๑ เซนติเมตร

(๒) เข็มขัดด้ายถักสีเทา กว้าง ๕.๕ เซนติเมตร มี
ตาไก่ หัวเข็มขัดทั้งสองข้างทำด้วยโลหะสีทองขดเป็นรูปสี่เหลี่ยม
ผืนผ้าทางตั้ง มีห่วงเกี่ยวต่อกันตรงกลาง

(๓) เข็มขัดด้ายถักสีขาว มีลักษณะเช่นเดียวกับเข็มขัดด้ายถักสีเทา

(๔) เข็มขัดหนังสีขาว มีลักษณะเช่นเดียวกับเข็มขัดด้ายถักสีเทา เว้นแต่เข็มขัดเครื่องแบบสวนสนามของนักเรียนนายเรืออากาศ ทำด้วยหนังสีขาว กว้าง ๕.๕ เซนติเมตร หัวเข็มขัดทำด้วยโลหะสีทองเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าทางนอน ปลายมน กว้าง ๖ เซนติเมตร ยาว ๘ เซนติเมตร พื้นเกลี้ยง มีรูปลาดาว ๕ กลีบ เหนือปีกนกสองปีกวางทับอยู่บนวงซ้อซัย พดุกษ์ ๒ ข้าง ข้างละ ๑ ใบ ดุนนูนอยู่ที่กึ่งกลางหัวเข็มขัด

สำหรับนักเรียนนายเรืออากาศที่ทำหน้าที่บังคับแถวหรือเชิญธง มีซองกระบี่หนังสีขาวปลอกฟูไหมสีฟ้า ๑ ฟู สีเหลือง ๑ ฟู ขนาดยาว ๒๕ เซนติเมตร และสายสะพายหนังสีขาวสะพายจากไหล่ขวาไปเอวซ้ายขนาดกว้าง ๕ เซนติเมตร ประกอบด้วยเข็มขัดที่กึ่งกลางสายสะพาย ด้านหน้าประดับเครื่องหมายทำด้วยโลหะสีทองเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าทางนอน กว้าง ๕ เซนติเมตร ยาว ๘ เซนติเมตร มีลายดุนนูนเป็นรูปปีกนก ๒ ปีก วางทับอยู่บนวงซ้อซัยพดุกษ์ ๒ ข้าง ข้างละ ๑ ใบ ระหว่างหัวปีกเป็นรูปธงไตรรงค์ เฉียงอยู่ในอาร์ม ขนาด ๐.๕

เล่ม ๘๕ ตอนที่ ๖๑ ราชกิจจานุเบกษา ๔ กรกฎาคม ๒๕๑๑

เซนติเมตร เหนืออาร์มมีอุณาโลมในพระมหามงกุฎเปล่งรัศมี ใต้
อาร์มมีดาว ๕ กลีบ ขนาด ๐.๕ เซนติเมตร

ข้อ ๑๓ รองเท้ามี่ ๔ แบบ คือ

(๑) รองเท้าหุ้มส้นหนังสีดำ ชนิดผูกเชือก

(๒) รองเท้าหุ้มข้อหนังสีดำ ชนิดผูกเชือกหรือยึดข้าง

(๓) รองเท้าสูงครีง์น่องหนังสีดำ ชนิดผูกเชือกหรือไม่
ผูกเชือก

(๔) รองเท้าสโมสรรหนังสีดำมันพื้นบาง ชนิดผูกเชือก
รองเท้าทุกแบบต้องมีส้น และไม่มีลวดลาย

ข้อ ๑๔ ถุงเท้า เมื่อใช้รองเท้าหุ้มส้น หรือรองเท้าสโมสรร
ให้ใช้สีดำ

ข้อ ๑๕ กระบี่ มี ๒ แบบ คือ

(๑) กระบี่นักเรียนนายเรืออากาศ ยาว ๔๐ เซนติเมตร
ปลายค้ำเป็นรูปหัวช้างมีกะบังทำด้วยโลหะสีทอง ผักหุ้มด้วย
หนังสีน้ำเงินดำ ตอนต้นและตอนปลายของผักหุ้มด้วยโลหะ
สีทอง ตอนต้นของผักมีหัวง ๒ หัว ทำด้วยโลหะสีทอง มี
สายกระบี่ ๒ สาย กว้างสายละ ๐.๕ เซนติเมตร ทำด้วยหนัง
สีน้ำเงินดำ ใช้เมื่อแต่งเครื่องแบบปกติขาว เครื่องแบบปกติเทา
คอแยะ เครื่องแบบครึ่งยศ เครื่องแบบเต็มยศขาว เครื่องแบบ

เต็มยศเทา เครื่องแบบสโมสรถอบีดและเครื่องแบบสโมสรถอบะ

(๒) กระป๋องอาหารประทวนชั้นพันจ่าอากาศและนายทหารสัญญาบัตร ยาว ๘๕ เซนติเมตร ปลายด้ามเป็นรูปหัวช้าง มีกะบังกับโกร่งทำด้วยโลหะสีทอง ที่โกร่งด้านนอกมีรูปตราแผ่นดินในรัชกาลพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว สำหรับนายทหารประทวนชั้นพันจ่าอากาศ มีผู้ใหม่สี่เหลี่ยม สำหรับนายทหารสัญญาบัตร มีผู้ใหม่ทอง ผักหุ้มด้วยหนังสีน้ำเงินดำ ตอนต้น ตอนกลาง และตอนปลายของผักหุ้มด้วยโลหะสีทอง ตอนต้นของผักมีห่วง ๑ ห่วง ตอนกลางของผักมีห่วง ๑ ห่วง ทำด้วยโลหะสีทอง มีสายกระบี่ ๒ สาย กว้างสายละ ๑.๕ เซนติเมตร ทำด้วยหนังสีน้ำเงินดำ

หมวด ๓

อินทรรณูและเครื่องหมายยศ

ข้อ ๑๖ อินทรรณู มี ๒ แบบ คือ

(๑) อินทรรณูอ่อน ทำด้วยสักหลาด เสริมหรือผ้าชนิดและสีเดียวกับเสื้อ เป็นแผ่นสี่เหลี่ยมรีเว้าจากทางด้านไหล่ไปทางคอ ปลายมน ด้านไหล่กว้าง ๔ เซนติเมตร เย็บติดกับเสื้อ

เล่ม ๘๕ ตอนที่ ๖๑ ราชกิจจานุเบกษา ๔ กรกฎาคม ๒๕๑๑

เป็นรูปสี่เหลี่ยมมีเส้นทแยงมุม ระยะห่างจากด้านไหล่ไปทางคอ ๔ เซนติเมตร ด้านคอกว้าง ๓ เซนติเมตร ตอนปลายขัดมุม ดังนี้

พลทหาร ใช้ดุมสี่เทาขนาดเล็ก

นักเรียนดุริยางค์ นักเรียนจำอากาศและนายทหารประทวน ชั้นจำอากาศใช้ดุมสี่เทาขนาดเล็ก เว้นแต่เมื่อแต่งเครื่องแบบ ปกติขาว เครื่องแบบปกติเทาคอแบะ เครื่องแบบปกติเทารัดเอว เครื่องแบบเต็มยศขาวและเครื่องแบบเต็มยศเทา ใช้ดุมสี่ทองขนาดเล็ก

นายทหารประทวนชั้นพันจำอากาศ นักเรียนนายเรืออากาศ และนายทหารสัญญาบัตร ใช้ดุมสี่เทาขนาดเล็ก

(๒) อินทรรณูแข็ง ทำด้วยสั๊กหลาดหรือเสีร์จสีน้ำเงินดำ เป็นแผ่นสี่เหลี่ยมเรียวจากทางด้านไหล่ไปทางคอ ปลายมน ด้านไหล่กว้าง ๕ เซนติเมตร ด้านคอกว้าง ๔ เซนติเมตร ตอนปลายตัดดุมสี่ทองขนาดเล็ก และมีเครื่องประกอบ ดังนี้

นักเรียนนายเรืออากาศ มีแถบใหม่ทองกว้าง ๐.๖ เซนติเมตร พาดกึ่งกลางตามส่วนยาวของอินทรรณู

นายทหารประทวนชั้นพันจ่าอากาศ มีดาว ๕ กลีบ ๑ ดาว
ทำด้วยโลหะสีทอง เส้นผ่าศูนย์กลาง ๒ เซนติเมตร ให้กลับ
หนึ่งอยู่ทางด้านคอ

นายทหารสัญญาบัตรชั้นนายเรืออากาศและนายนาวาอากาศ
มีดาว ๕ กลีบ ๑ ดาว บั๊กด้วยดินทอง เส้นผ่าศูนย์กลาง ๒
เซนติเมตร ให้กลับหนึ่งอยู่ทางด้านคอ

นายทหารสัญญาบัตรชั้นนายพลอากาศและจอมพลอากาศ
มีดินทองบั๊กเป็นลายถักเต็มแผ่นอินทรรณู

ข้อ ๑๗ เครื่องหมายยศมี ดังนี้

(๑) นายทหารประทวนชั้นจ่าอากาศ ใช้บั้งรูปหางนก
แซงแซวทำด้วยแถบไหมสีเหลือง กว้าง ๑ เซนติเมตร ปลาย
บั้งทั้ง ๒ ข้างห่างกัน ๘ เซนติเมตร มุมบั้งแหลมเล็ก เหนือบั้ง
มีดาว ๕ กลีบ ๑ ดาว ทำด้วยไหมสีเหลือง เส้นผ่าศูนย์กลาง
๒ เซนติเมตร ตรึงบนพื้นสักหลาดหรือเสิร์จสีน้ำเงินดำเหลือ
ชายไว้เป็นขอบ ๐.๓ เซนติเมตร ประดับที่แขนเสื้อข้างซ้าย
ด้านนอกกึ่งกลางระหว่างไหล่กับข้อศอก ให้มุมแหลมอยู่
ทางด้านล่าง มีจำนวนบั้งตามชั้นยศ คือ

จ่าอากาศตรี ๑ บั้ง

จ่าอากาศโท ๒ บั้ง

จ่าอากาศเอก ๓ บั๊

ในกรณีมีบั๊มากกว่า ๑ บั๊ เว้นระยะระหว่างบั๊ ๐.๔ เซนติเมตร

(๒) นายทหารประทวนชั้นพันจ่าอากาศ ใช้บั๊รูปหางนกแขงแซวทำด้วยโลหะสีทองกว้าง ๐.๓ เซนติเมตร ปลายบั๊ทั้ง ๒ ข้างห่างกัน ๓ เซนติเมตร ประดับบนอินทรรณูแข็งทั้ง ๒ ข้าง ให้มุมแหลมของบั๊อยู่ทางด้านคอ ห่างจากดาว ๐.๓ เซนติเมตร ปลายขาบั๊ห่างจากริมอินทรรณูทางด้านไหล่ ๐.๕ เซนติเมตร แต่ละข้างมีจำนวนบั๊ตามชั้นยศ คือ

พันจ่าอากาศตรี ๑ บั๊

พันจ่าอากาศโท ๒ บั๊

พันจ่าอากาศเอก ๓ บั๊

ในกรณีมีบั๊มากกว่า ๑ บั๊ ให้ติดเรียงกันไปทางด้านคอตามส่วนยาวของอินทรรณู เว้นระยะระหว่างบั๊ ๐.๒ เซนติเมตร

(๓) นายทหารสัญญาบัตรชั้นนายเรืออากาศและนายนาวาอากาศ ใช้แถบไหมทองกว้าง ๑.๒ เซนติเมตร เรียกว่า แถบใหญ่ และกว้าง ๐.๖ เซนติเมตร เรียกว่า แถบเล็ก ประดับบนอินทรรณูแข็งตามส่วนกว้างทั้ง ๒ ข้าง ชิดดาวและ

ห่างจากริมอินทรรณูด้านในไหล่ ๐.๕ เซนติเมตร แต่ละข้าง
มีจำนวนแถบตามชั้นยศ คือ

เรืออากาศตรี แถบใหญ่ ๑ แถบ

เรืออากาศโท แถบใหญ่ ๑ แถบ กับแถบเล็ก ๑ แถบ

ให้แถบเล็กอยู่ทางด้านในไหล่

เรืออากาศเอก แถบใหญ่ ๒ แถบ

นาวาอากาศตรี แถบใหญ่ ๒ แถบ กับแถบเล็ก ๑ แถบ

แทรกอยู่ระหว่างกลาง

นาวาอากาศโท แถบใหญ่ ๓ แถบ

นาวาอากาศเอก แถบใหญ่ ๔ แถบ

ในกรณีมีแถบมากกว่า ๑ แถบ เว้นระยะระหว่างแถบ
๐.๕ เซนติเมตร

(๔) นายทหารสัญญาบัตรชั้นนายพลอากาศ ใช้ดาว
๕ กลีบ ทำด้วยโลหะสีเงิน เส้นผ่าศูนย์กลาง ๐.๕ เซนติเมตร
ประดับบนอินทรรณูแข็งทั้ง ๒ ข้าง ห่างจากริมอินทรรณูด้านในไหล่
๐.๕ เซนติเมตร แต่ละข้างมีจำนวนดาวตามชั้นยศ คือ

พลอากาศจัตวา ๑ ดาว อยู่กึ่งกลางส่วนกว้างของอินทรรณู

พลอากาศตรี ๒ ดาว เรียงตามส่วนกว้างของอินทรรณู

เล่ม ๘๕ ตอนที่ ๖๑ ราชกิจจานุเบกษา ๔ กรกฎาคม ๒๕๑๑

พลอากาศโท ๓ ดาว เรียงเป็นรูปสามเหลี่ยมด้านเท่า
ให้ด้านฐานอยู่ทางด้านไหล่

พลอากาศเอก ๔ ดาว เรียงเป็นรูปสี่เหลี่ยมขนมเปียกปูน
ให้มุมแหลมวางตามส่วนขาของอินทรี

ในการประดับดาว ให้กลับหนึ่งของดาวอยู่ทางด้านคอ

(๕) จอมพลอากาศ ๕ ดาว ๕ กลีบ เส้นผ่าศูนย์กลาง
๐.๕ เซนติเมตร ๕ ดาว เรียงเป็นรูปวงกลม เส้นผ่าศูนย์กลาง
๓.๕ เซนติเมตร ภายในวงกลมมีคทากระบี่ไขว้ มีข้อ
ชัยพฤกษ์ ๒ ข้าง ข้างละ ๑ ใบ โอบค้ำคทาและปลายกระบี่
ทำด้วยโลหะสีเงินประดับบนอินทรีแข็งทั้ง ๒ ข้าง ห่างจาก
ริมอินทรีทางด้านไหล่ ๐.๕ เซนติเมตร ให้กลับหนึ่งของดาว
ปลายคทา และค้ำกระบี่อยู่ทางด้านคอ

ข้อ ๑๘ เฉพาะนายทหารประทวนชั้นพันจ่าอากาศและ
นายทหารสัญญาบัตรเมื่อแต่งเครื่องแบบปกติเทากอพับที่ใช้
อินทรีอ่อน เครื่องแบบฝึกหรือเครื่องแบบสนามให้ใช้เครื่อง
หมายยศ ดังนี้

(๑) นายทหารประทวนชั้นพันจ่าอากาศ ใช้รูปหาง
นกแซงแซวทำด้วยโลหะสีเงินกว้าง ๐.๒ เซนติเมตร ปลายทั้ง
ข้าง ๒ ข้าง ห่างกัน ๑.๓๕ เซนติเมตร มุมข้างแหลมเล็กประดับ

ฉบับพิเศษ หน้า ๓๔

เล่ม ๘๕ ตอนที่ ๖๑ ราชกิจจานุเบกษา ๔ กรกฎาคม ๒๕๑๑

ที่มุมปกคอพับหรือมุมปกคอแบะตอนบนของเสื้อทั้งสองข้าง ให้มุมแหลมของบั้งอยู่ทางด้านบน แต่ละข้างมีจำนวนบั้งตามชั้นยศ คือ

พันจ่าอากาศตรี ๑ บั้ง

พันจ่าอากาศโท ๒ บั้ง

พันจ่าอากาศเอก ๓ บั้ง

ในกรณีมีบั้งมากกว่า ๑ บั้ง ให้ติดเรียงซ้อนกัน เว้นระยะระหว่างบั้ง ๐.๑๕ เซนติเมตร ปลายบั้งทั้ง ๒ ข้าง มีโลหะตีเงินกว้าง ๐.๑ เซนติเมตร เชื่อมติดกัน

(๒) นายทหารสัญญาบัตรชั้นนายเรืออากาศและนายนาวาอากาศ ใช้ขีดทำด้วยโลหะตีเงินกว้าง ๐.๖๕ เซนติเมตร ยาว ๑.๑ เซนติเมตร เรียกว่า ขีดใหญ่ และกว้าง ๐.๓๕ เซนติเมตร ยาว ๑.๑ เซนติเมตร เรียกว่า ขีดเล็ก ประดับตามทางดั่งที่มุมปกคอพับหรือมุมปกคอแบะตอนบนของเสื้อทั้ง ๒ ข้าง แต่ละข้างมีจำนวนขีดตามชั้นยศ คือ

เรืออากาศตรี ขีดใหญ่ ๑ ขีด

เรืออากาศโท ขีดใหญ่ ๑ ขีด กับขีดเล็ก ๑ ขีด ให้ขีดเล็ก

อยู่ทางด้านหลัง

เรืออากาศเอก ขีดใหญ่ ๒ ขีด

เล่ม ๘๕ ตอนที่ ๖๑ ราชกิจจานุเบกษา ๔ กรกฎาคม ๒๕๑๑

ดาวอากาศตรี ขีดใหญ่ ๒ ขีด กับขีดเล็ก ๑ ขีด แทรกอยู่
ระหว่างกลาง

ดาวอากาศโท ขีดใหญ่ ๓ ขีด

ดาวอากาศเอก ขีดใหญ่ ๔ ขีด

ในกรณีมีขีดมากกว่า ๑ ขีด ให้ตัดขนานกันตามส่วนยาว
เว้นระยะระหว่างขีด ๐.๓ เซนติเมตร ปลายขีดทั้ง ๒ ข้าง มี
โลหะสี่เงินกว้าง ๐.๑ เซนติเมตร เชื่อมติดกัน

(๓) นายทหารสัญญาบัตรชั้นนายพลอากาศ ไข่ดาว ๕
กลีบ ทำด้วยโลหะสี่เงิน ประดับตามทางนอนที่มุมปกคอพับ
หรือมุมปกคอแบะตอนบนของเสื้อทั้ง ๒ ข้าง แต่ละข้างมี
จำนวนดาวและขนาดของดาวตามชั้นยศ คือ

พลอากาศจัตวา ๑ ดาว เส้นผ่าศูนย์กลาง ๑.๕ เซนติเมตร

พลอากาศตรี ๒ ดาว เส้นผ่าศูนย์กลาง ๑.๕ เซนติเมตร

พลอากาศโท ๓ ดาว เส้นผ่าศูนย์กลาง ๑.๑ เซนติเมตร

พลอากาศเอก ๔ ดาว เส้นผ่าศูนย์กลาง ๑.๑ เซนติเมตร

ในกรณีมีดาวมากกว่า ๑ ดาว ให้ติดเรียงกัน และให้กลีบ
หนึ่งของดาวอยู่ทางด้านบน

(๔) จอมพลอากาศ ไข่ดาว ๕ กลีบ เส้นผ่าศูนย์กลาง
๐.๘ เซนติเมตร ๕ ดาว เรียงเป็นรูปวงกลม เส้นผ่าศูนย์กลาง

เล่ม ๘๕ ตอนที่ ๖๑ ราชกิจจานุเบกษา ๔ กรกฎาคม ๒๕๑๑

๒.๕ เซนติเมตร ภายในวงกลมมีทากับกระบี่ไขว้ ทำด้วยโลหะสีเงิน ประดับที่มุมปกคอพับหรือมุมปกคอแบะตอนบนของเสื้อทั้ง ๒ ข้าง ให้กลับหนึ่งของดาว ปลายคทาและด้ามกระบี่อยู่ทางด้านบน

หมวด ๔

เครื่องหมายสังกัด

ข้อ ๑๕ เครื่องหมายสังกัดติดที่คอเสื้อทั้ง ๒ ข้างดังนี้

(๑) เสื้อคอพับ ติดที่มุมปกคอพับ เว้นแต่นักเรียนดุริยางค์ นักเรียนจำอากาศ นายทหารประทวนชั้นพันจำอากาศ นักเรียนนายเรืออากาศ และนายทหารสัญญาบัตรเมื่อใช้เสื้อคอพับที่มีอินทรีนูนอ่อน ไม่ต้องติดเครื่องหมายสังกัด

(๒) เสื้อฝัก ติดที่มุมปกคอแบะตอนบน เว้นแต่นักเรียนดุริยางค์ นักเรียนจำอากาศ นายทหารประทวนชั้นพันจำอากาศ นักเรียนนายเรืออากาศ และนายทหารสัญญาบัตร ไม่ต้องติดเครื่องหมายสังกัด

(๓) เสื้อชั้นนอกคอแบะ ติดที่มุมปกคอแบะตอนบน

(๔) เสื้อชั้นนอกคอปิด ติดที่คอตอนหน้า

(๕) เสื้อชั้นนอกเปิดอก ติดที่คอแบะตอนบน

เล่ม ๘๕ ตอนที่ ๖๑ ราชกิจจานุเบกษา ๔ กรกฎาคม ๒๕๑๑

ข้อ ๒๐ เครื่องหมายสังกัด ทำด้วยโลหะสีทองเป็นรูปวงช่อชัยพฤกษ์ ๒ ข้าง ข้างละ ๘ ใบ รูปวงกลม เส้นผ่าศูนย์กลาง ๒.๕ เซนติเมตร ภายในวงช่อชัยพฤกษ์ มีเครื่องหมายดังนี้

กองบัญชาการกองทัพอากาศ รูปอุณาโลมในพระมหามงกุฎเปล่งรัศมี

กองบินยุทธการ รูปดาว ๕ กลีบ ในวงกลมเหนือปีกนก ๒ ปีก

กองบิน รูปดาว ๕ กลีบ เหนือปีกนก ๒ ปีก ได้ปีกนกมีเลขหมายกองบิน

กรมอากาศโยธิน รูปร่มชูชีพเหนือปืนเล็กยาวกับปืนใหญ่ไขว้

กองพันทหารอากาศโยธิน ๑ รูปปืนเล็กไขว้ ประกอบกับดับกระสุน ข้างใต้มีเลขหมายกองพัน

กองพันทหารอากาศโยธิน ๒ และ ๓ รูปลูกปืนใหญ่มีเปลวไฟเหนือปืนใหญ่ไขว้ ข้างใต้มีเลขหมายกองพัน

สำนักงานผู้บังคับทหารอากาศดอนเมือง รูปอุณาโลมเปล่งรัศมีเหนือปีกนก ๒ ปีก

กองพันทหารสารวัตรทหารอากาศ ๑ และ ๒ สำนักงาน
ผู้บังคับทหารอากาศดอนเมือง รูปปั้นนกไขว้ทับปีกนก ๒ ปีก
ข้างได้มีอักษร “พัน” และเลขหมายกองพัน

กองร้อยทหารสารวัตรประจำกองบิน รูปปั้นนกไขว้ทับ
ปีกนก ๒ ปีก ข้างได้มีเลขหมายกองบิน

กองร้อยทหารสารวัตรประจำโรงเรียนการบิน รูปปั้นนก
ไขว้ทับปีกนก ๒ ปีก ข้างได้มีอักษร รร. กบ

กองดุริยางค์ทหารอากาศ รูปพิณ

กรมพลศึกษาทหารอากาศ รูปหมวกเหล็ก กระบี่และปืน
เล็กยาวไขว้

กรมช่างโยธาทหารอากาศ รูปไม้ฉาก ขวานและพลั่วไขว้

กรมขนส่งทหารอากาศ รูปวงล้อกับปีก

กรมช่างอากาศ รูปเฟืองและเครื่องบิน

กรมสื่อสารทหารอากาศ รูปสายฟ้าแลบไขว้

กรมสรรพาวุธทหารอากาศ รูปลูกระเบิดอยู่ใต้เปลวเพลิง

กรมแพทย์ทหารอากาศ รูปพญานาคคู่พันคบเพลิง

กรมยุทธศึกษาทหารอากาศ รูปคบเพลิงไขว้

โรงเรียนการบิน รูปคบเพลิงและปีกนก ๒ ปีก

กรมการบินพลเรือน รูปเครื่องบิน

กรมสวัสดิการทหารอากาศ รูปดาว ๕ กลีบเหนือดอก
บัวบาน

ข้อ ๒๑ ทหารประจำการสังกัดส่วนราชการส่วนกลางของ
กระทรวงกลาโหมใช้เครื่องหมายสังกัดกองบัญชาการกองทัพ
อากาศ เว้นแต่ทหารประจำการสังกัดกรมราชองครักษ์ ใช้เครื่อง
หมายสังกัดรูปครุฑ ทำด้วยโลหะสีทอง

ข้อ ๒๒ นายทหารสัญญาบัตรชั้นนายพลอากาศและจอมพล
อากาศ ใช้เครื่องหมายสังกัดกองบัญชาการกองทัพอากาศ

ข้อ ๒๓ นายทหารพิเศษและนายทหารนอกกอง ใช้เครื่อง
หมายสังกัดกองบัญชาการกองทัพอากาศ

ข้อ ๒๔ ทหารนอกประจำการ ใช้เครื่องหมายสังกัดซึ่ง
ประจำอยู่ก่อนออกจากประจำการครั้งสุดท้าย ติดที่คอเสื้อ
ข้างขวา และใช้เครื่องหมายทำด้วยโลหะสีทองเป็นรูปวง
ช่อชัยพฤกษ์ ๒ ข้าง ข้างละ ๕ ใบ รูปวงกลม เส้นผ่าศูนย์กลาง
๒.๕ เซนติเมตร ภายในวงช่อชัยพฤกษ์มีรูปปีกนก ๒ ปีก ติด
ที่คอเสื้อข้างซ้าย

หมวด ๕

เครื่องหมายพิเศษ

ข้อ ๒๕ นายทหารซึ่งดำรงตำแหน่งเสนาธิการ ฝ่าย
เสนาธิการ หรือตำแหน่งที่กำหนดว่าเป็นตำแหน่งฝ่ายเสนาธิการ

เล่ม ๘๕ ตอนที่ ๖๑ ราชกิจจานุเบกษา ๔ กรกฎาคม ๒๕๑๑

ใช้สายขงยศเป็นสายถัก ๑ เส้น ประกอบตุ้มโลหะสีทอง ๑ ตุ้ม
สายเกลี้ยง ๒ เส้น ปลายสายรวมติดได้อินทรชนุข้างขวา สาย
ถักคล้องใต้แขนขวาผ่านหน้าอก สายเกลี้ยงทำเป็นบ่วงคล้องใต้
แขนขวา ๑ เส้น ส่วนอีก ๑ เส้น ทำเป็นบ่วงผ่านหน้าอกมา
รวมกับปลายสายถัก คล้องที่คุดมอกเสื่อ ให้ตุ้มโลหะสีทองอยู่
ที่อกเสื่อ ถ้าเป็นเสื่อชั้นนอกคอบิด คล้องที่คุดมอกเสื่อเม็ดที่ ๑
ถ้าเป็นเสื่อชั้นนอกคอบะหรือเสื่อชั้นนอกเบ็ดอก คล้องใต้
ชายพับประมาณแนวเดียวกับคุดมเม็ดที่ ๑ ของเสื่อชั้นนอกคอบิด

สายขงยศทำด้วยไหมทองหรือไหมสีเหลือง ใช้ประกอบ
กับเครื่องแบบ ดังนี้

(๑) เครื่องแบบปกติขาวหรือเครื่องแบบปกติเทาคอแบะ
ที่ระดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ เครื่องแบบครึ่งยศ เครื่องแบบ
เต็มยศหรือเครื่องแบบสโมสร ใช้สายขงยศไหมทอง

(๒) เครื่องแบบปกติขาวหรือเครื่องแบบปกติเทาคอแบะ
ที่ไม่ระดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ใช้สายขงยศไหมสีเหลือง

(๓) เครื่องแบบปกติเทาคอพับ ใช้สายขงยศไหมสี
เหลืองเฉพาะแต่สายเกลี้ยง ๑ เส้น ทำเป็นบ่วงผ่านหน้าอกมา
คล้องที่คุดมอกเสื่อเม็ดที่ ๒ ปลายสายรวมติดได้อินทรชนุข้างขวา

(๔) เครื่องแบบปกติทหารัดเอว ใช้สายขงยศใหม่สี่ เหลี่ยมเฉพาะแต่สายเกลี้ยง ๑ เส้น ทำเป็นบ่วงผ่านหน้าอกมา คล้องใต้ชายพับประมาณแนวเดียวกับดุมเม็ดที่ ๑ ของเสื้อชั้น นอกกรอบิด ปลายสายรวมติดได้อินทรธนูข้างขวา

ข้อ ๒๖ นายทหารคนสนิท ใช้สายขงยศเป็นสายถัก ๑ เส้น ประกอบดุมโลหะสี่ทอง ๑ ดุม ทำเป็นบ่วงคล้องใต้แขน ขวา ปลายสายรวมติดได้อินทรธนูข้างขวา ให้ดุมโลหะสี่ทอง อยู่ทางด้านหน้า

สายขงยศทำด้วยไหมทองหรือไหมสี่เหลี่ยม ใช้ประกอบ กับเครื่องแบบ ดังนี้

(๑) เครื่องแบบปกติขาวหรือเครื่องแบบปกติเทาคอแบะ ที่ประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ เครื่องแบบครึ่งยศ เครื่องแบบ เต็มยศหรือเครื่องแบบสโมสร ใช้สายขงยศไหมทอง

(๒) เครื่องแบบปกติขาวหรือ เครื่องแบบปกติเทาคอ แบะ ที่ไม่ประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ใช้สายขงยศใหม่ สี่เหลี่ยม

(๓) เครื่องแบบปกติทหารัดเอวหรือเครื่องแบบปกติเทา คอพับ ใช้สายขงยศใหม่สี่เหลี่ยมเกลี้ยง ๑ เส้น ทำเป็นบ่วง คล้องใต้แขนขวา ปลายสายรวมติดได้อินทรธนูข้างขวา

เล่ม ๔๕ ตอนที่ ๖๑ ราชกิจจานุเบกษา ๔ กรกฎาคม ๒๕๑๑

นายทหารซึ่งใช้สายยศเสนาธิการและดำรงตำแหน่งนายทหารคนสนิทด้วย ใช้สายยศเสนาธิการแต่อย่างเดียว

ข้อ ๒๓ เครื่องหมายความสามารถในการทำงานในอากาศ มีดังนี้

(๑) เครื่องหมายความสามารถในการบิน มี ๔ ชั้น คือ ชั้นที่ ๑ เป็นรูปปีกนก ๒ ปีก บักด้วยดินทองบนพื้นสีกหลาดหรือเสิร์จสีน้ำเงินดำกว้าง ๑๐ เซนติเมตร ระหว่างหัวปีก บักด้วยไหมเป็นรูปธงไตรรงค์เฉียงอยู่ในอาร์มขนาด ๑.๕ เซนติเมตร เหนืออาร์มมีอุณาโลมบักด้วยดินเงินในพระมหามงกุฎ เปล่งรัศมีบักด้วยดินทอง

ชั้นที่ ๒ เช่นเดียวกับชั้นที่ ๑ เว้นแต่เหนืออาร์มมีดาว ๕ กลีบ บักด้วยดินทองเส้นผ่าศูนย์กลาง ๒ เซนติเมตร แทนอุณาโลมและพระมหามงกุฎ

ชั้นที่ ๓ เช่นเดียวกับชั้นที่ ๑ เว้นแต่เหนืออาร์มไม่มีอุณาโลมและพระมหามงกุฎ

ชั้นกิตติมศักดิ์เช่นเดียวกับชั้นที่ ๑ เว้นแต่เหนืออาร์มไม่มีอุณาโลม

(๒) เครื่องหมายความสามารถในการทำหน้าที่ต้นหน มี ๒ ชั้น คือ

ชั้นที่ ๑ เป็นรูปปีกนก ๒ ปีก บักด้วยดินทองบนพื้น สักหลาดหรือเสีจสีน้ำเงินดำ กว้าง ๑๐ เซนติเมตร ระหว่าง หัวปีกบักด้วยดินเงินเป็นรูปลูกโลก เส้นผ่าศูนย์กลาง ๑.๕ เซนติเมตร เหนือลูกโลกมีดาว ๕ กลีบ บักด้วยดินทอง เส้นผ่าศูนย์กลาง ๒ เซนติเมตร

ชั้นที่ ๒ เช่นเดียวกับชั้นที่ ๑ เว้นแต่เหนือลูกโลกไม่มีดาว

(๓) เครื่องหมายความสามารถในการโคจร มี ๓ ชั้น
คือ

ชั้นที่ ๑ เป็นรูปปีกนก ๒ ปีก บักด้วยดินทองบนพื้น สักหลาดหรือเสีจสีแดงกว้าง ๑๐ เซนติเมตร ระหว่างหัวปีกบัก ด้วยดินเงินเป็นรูปร่มชูชีพสูง ๓ เซนติเมตร และรูปเอราวันสูง ๑.๕ เซนติเมตร ท้ายร่มชูชีพตอนล่าง ที่กึ่งกลางตัวร่มชูชีพ มีดาว ๕ กลีบ ทำด้วยโลหะสีน้ำเงิน และวงช่อชัยพฤกษ์ทำด้วย โลหะสีน้ำเงินโอบใต้ดาว

ชั้นที่ ๒ เช่นเดียวกับชั้นที่ ๑ เว้นแต่ไม่มีวงช่อชัยพฤกษ์

ชั้นที่ ๓ เช่นเดียวกับชั้นที่ ๑ เว้นแต่ไม่มีดาวและวงช่อ ชัยพฤกษ์

เครื่องหมายตามข้อนี้ ใช้ประกอบกับเครื่องแบบได้ทุกชนิด และให้ติดทอกเสื้อข้างซ้ายเหนือปกกระเป๋้า ถ้าประดับเครื่อง

ฉบับพิเศษ หน้า ๔๔

เล่ม ๘๕ ตอนที่ ๖๑ ราชกิจจานุเบกษา ๔ กรกฎาคม ๒๕๑๑

ราชอิสริยาภรณ์หรือแพรแถบเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ให้คิดเครื่องหมายตามข้อนี้เหนือขึ้นไป ถ้าใช้ประกอบกับเครื่องแบบสโมสรออกแข็งหรือเครื่องแบบสโมสรอ่อน ใช้ขนาดย่อลงครึ่งหนึ่ง
ข้อ ๒๘ เครื่องหมายนักเรียนครูียาญักและนักเรียนจำอากาศ ทำด้วยโลหะสีทอง ประกอบด้วย

(๑) อักษรย่อสูง ๑ เซนติเมตร

นักเรียนครูียาญัก ใช้อักษร ดย

นักเรียนจำอากาศศิษย์การบิน ใช้อักษร สบ

นักเรียนจำอากาศเหล่าอื่น ใช้อักษร นจ

(๒) เครื่องหมายชั้นการศึกษา เป็นตัวเลขไทยสูง ๑ เซนติเมตร

(๓) เครื่องหมายตำแหน่ง เป็นรูปปักนก ๒ ปักกว้าง ๓ เซนติเมตร มีดาว ๕ กลีบ และพระมหามงกุฎประกอบดังนี้

หัวหน้าตอน รูปปัก

หัวหน้าหมวด รูปดาวเหนือปัก

หัวหน้ากองร้อย รูปพระมหามงกุฎเหนือปัก

หัวหน้านักเรียน รูปพระมหามงกุฎเปล่งรัศมีเหนือปัก

เครื่องหมายตามข้อนี้ ให้ติดอักษรย่อที่กึ่งกลางอินทรธนู
อ่อนทั้ง๒ข้าง และติดเครื่องหมายชั้นการศึกษาห่างจากอักษรย่อ

เล่ม ๘๕ ตอนที่ ๖๑ ราชกิจจานุเบกษา ๔ กรกฎาคม ๒๕๑๑

ไปทางด้านใน ๑ เซนติเมตร ให้ด้านบนของตัวอักษรและตัวเลขอยู่ทางด้านนอก

สำหรับเครื่องแบบปกติเตาคอพับ ให้ติดอักษรย่อที่กึ่งกลางอินทรีนูนอ่อนทั้ง ๒ ข้าง และติดเครื่องหมายชั้นการศึกษาตามทางดิ่งที่มุมปกคอพับของเสื้อทั้ง ๒ ข้าง สำหรับเครื่องหมายตำแหน่งให้ติดเรียงถัดขึ้นไปจากเครื่องหมายชั้นการศึกษา

สำหรับเครื่องแบบฝึกหรือเครื่องแบบสนาม ให้ติดเครื่องหมายชั้นการศึกษาตามทางดิ่งที่มุมปกคอแบะตอนบนของเสื้อทั้ง ๒ ข้าง และติดเครื่องหมายตำแหน่งเรียงถัดขึ้นไปจากเครื่องหมายชั้นการศึกษา เครื่องหมายที่ใช้ติดกับเครื่องแบบฝึกหรือเครื่องแบบสนามนี้ จะปักด้วยไหมสีเหลืองแทนเครื่องหมายโลหะก็ได้

ข้อ ๒๔ เครื่องหมายนักเรียนนายเรืออากาศ ทำด้วยโลหะสีเงินประกอบด้วย

(๑) อักษรย่อ นร สูง ๑ เซนติเมตร

(๒) เครื่องหมายชั้นการศึกษา เป็นตัวเลขไทย

สูง ๑ เซนติเมตร

(๓) เครื่องหมายตำแหน่ง เป็นรูปปีกนก ๒ ปีก กว้าง ๔ เซนติเมตร มีดาว ๕ กลีบ และพระมหามงกุฏ ประกอบดังนี้

หัวหน้าตอน รูปปีก

หัวหน้าหมวด รูปดาวเหนือปีก

หัวหน้ากองร้อย รูปพระมหามงกุฏเหนือปีก

หัวหน้านักเรียน รูปพระมหามงกุฏเปล่งรัศมี
เหนือปีก

เครื่องหมายตามข้อนี้ สำหรับเครื่องแบบที่ใช้ อินทรธนูแข็ง ให้ติดเครื่องหมายชั้นการศึกษาบนแถบไหมทอง ของอินทรธนูแข็งทั้ง ๒ ข้าง ห่างจากริมอินทรธนูทางด้านใน ๑.๕ เซนติเมตร ให้ด้านบนของตัวเลขอยู่ทางด้านคอ นักเรียน นายเรืออากาศที่ได้รับแต่งตั้งให้ทำหน้าที่หัวหน้าตอน หัวหน้าหมวด หัวหน้ากองร้อยหรือหัวหน้านักเรียน ให้ติดเครื่องหมาย ตำแหน่งบนแถบไหมทองที่กึ่งกลางอินทรธนูแข็งทั้ง ๒ ข้าง ให้ด้านบนของปีกอยู่ทางด้านคอ

สำหรับเครื่องแบบปกติเทาคอพับที่ใช้อินทรธนูอ่อน ให้ ติดอักษรย่อที่กึ่งกลางอินทรธนูอ่อนทั้ง ๒ ข้าง ให้ด้านบนของ

เล่ม ๘๕ ตอนที่ ๖๑ ราชกิจจานุเบกษา ๔ กรกฎาคม ๒๕๑๑

ตัวอักษรอยู่ทางด้านคอ และติดเครื่องหมายชั้นการศึกษาตาม
ทางดิ่งที่มุมปกคอพับของเสื้อทั้ง ๒ ข้าง สำหรับเครื่องหมาย
ตำแหน่ง ให้ติดเรียงถัดขึ้นไปจากเครื่องหมายชั้นการศึกษา

สำหรับเครื่องแบบฝึกหรือเครื่องแบบสนาม ให้ติดเครื่องหมายชั้นการศึกษา และเครื่องหมายตำแหน่งที่มุมปกคอแบบ
ตอนบนของเสื้อทั้ง ๒ ข้าง เรียงถัดกันไปเช่นเดียวกับเสื้อปกติ
เทากอพับที่ใช้อินทรรุ่นอ่อน เครื่องหมายที่ใช้ติดกับเครื่องแบบ
ฝึกหรือเครื่องแบบสนามนี้ จะปักด้วยไหมสีขาวแทนเครื่อง
หมายโลหะก็ได้

ข้อ ๓๐ เครื่องหมายเชิดชูเกียรตินักเรียนนายเรืออากาศ
ทำด้วยสักหลาดหรือเสิร์จสีน้ำเงินดำ เป็นรูปวงกลมเส้นผ่า
ศูนย์กลาง ๓ เซนติเมตร ขอบปักด้วยไหมสีขาวกว้าง
๐.๒ เซนติเมตร โดยรอบภายในวงกลมปักเป็นรูปต่างๆ
ตามชนิดของเครื่องหมาย คือ

(๑) เครื่องหมายการศึกษาดิ ลักษณ์ทหารดี และการ
กีฬาดี

มีปักนก ๒ ปักปักด้วยไหมสีขาววางทับอยู่บนวงข้อซัย
พฤษ์ ๒ ข้าง ข้างละ ๘ ใบบักด้วยไหมสีเหลือง ระหว่างหัวปัก
ปักด้วยไหมเป็นรูปธงไตรรงค์เฉียงอยู่ในอาร์มขนาด ๐.๕

เล่ม ๘๕ ตอนที่ ๖๑ ราชกิจจานุเบกษา ๔ กรกฎาคม ๒๕๑๑

เซนติเมตร เห็นอาร์มมีอุณาโลมปักด้วยไหมสีขาวในพระมหามงกุฎเปล่งรัศมีปักด้วยไหมสีเหลือง ใต้อาร์มมีดาว ๕ กลีบปักด้วยไหมสีขาวมีเส้นผ่าศูนย์กลาง ๐.๕ เซนติเมตร

(๒) เครื่องหมายการศึกษาดี และลักษณะทหารดี มีลักษณะเช่นเดียวกับ (๑) เว้นแต่ไม่มีดาว

(๓) เครื่องหมายการศึกษาดี และการกีฬาดี

มีลักษณะเช่นเดียวกับ (๑) เว้นแต่ไม่มีวงขอชัชพฤกษ์

(๔) เครื่องหมายลักษณะทหารดี และการกีฬาดี มีลักษณะเช่นเดียวกับ (๑) เว้นแต่ดาวอยู่เหนืออาร์ม และไม่มีอุณาโลมในพระมหามงกุฎเปล่งรัศมี

(๕) เครื่องหมายการศึกษาดี

มีลักษณะเช่นเดียวกับ (๑) เว้นแต่ไม่มีดาวและวงขอชัชพฤกษ์

(๖) เครื่องหมายลักษณะทหารดี

มีลักษณะเช่นเดียวกับ (๑) เว้นแต่ไม่มีดาว และอุณาโลมในพระมหามงกุฎเปล่งรัศมี

(๗) เครื่องหมายการกีฬาดี

มีลักษณะเช่นเดียวกับ (๑) เว้นแต่ดาวอยู่เหนือ
อาร์ม และมีวงช่อชัยพฤกษ์และอุณาโลมใน
พระมหามงกุฎเปล่งรัศมี

เครื่องหมายตามข้อนี้ใช้ประดับกับเครื่องแบบปกติเท
กอฟับ เครื่องแบบปกติทหารเรือ และเครื่องแบบปกติเท
กอบณะ เหนือกึ่งกลางกระเป๋ากเสื้อข้างขวา ๑ เซนติเมตร

ข้อ ๓๑ พลทหารซึ่งทำหน้าที่ครุฑทหารใหม่ ใช้เครื่องหมาย
รูปดาว ๕ กลีบ เหนือบีกนก ๒ บีก ทำด้วยโลหะสีทอง กว้าง
๓.๕ เซนติเมตร ทาบบนพื้นสีทึบหรือสีเงินดำ
รูปวงกลมเส้นผ่าศูนย์กลาง ๔.๕ เซนติเมตร ให้กลีบหนึ่งของ
ดาวอยู่ทางด้านบน ติดที่แขนเสื้อข้างซ้ายด้านนอกกึ่งกลาง
ระหว่างไหล่กับข้อศอก

ข้อ ๓๒ ทหารซึ่งสำเร็จการศึกษาหลักสูตรการรบแบบ
จู่โจมของศูนย์การทหารราบ กรมยุทธศึกษาทหารบก หรือของ
ต่างประเทศที่ศูนย์การทหารราบ กรมยุทธศึกษาทหารบก ได้
พิจารณาแล้วเห็นว่า มีมาตรฐานเทียบเท่า ใช้เครื่องหมายทหาร
จู่โจมติดที่อกเสื้อข้างขวา เหนือกึ่งกลางปกกระเป๋ามีลักษณะ
เป็นรูปหัวเสื้อทำด้วยโลหะสีทองคาบดาบปลายปืนสีเงินทำให้

เป็นมัน ด้ามสีน้ำตาลแกมแดงอยู่เหนือวงข้อชัยพฤกษ์สีเงิน
ทำให้เป็นมัน สูง ๒.๕ เซนติเมตร กว้าง ๕.๒ เซนติเมตร
เครื่องหมายตามข้อนี้ใช้ประกอบกับเครื่องแบบได้ทุกชนิด

ภาค ๒

เครื่องแบบทหารหญิง

หมวด ๑

ชนิดของเครื่องแบบ

ข้อ ๓๓ เครื่องแบบทหารหญิง มี ๕ ชนิด คือ

(๑) เครื่องแบบปกติขาว ประกอบด้วย

(ก) หมวกทรงกลมพับปีกสี่เหลี่ยม

(ข) เสื้อชั้นนอกคอคอแบะสี่ขาว

(ค) กระโปรงสี่ขาว

(ง) รองเท้าหุ้มส้นหนังสีดำ ชนิดไม่ผูกเชือก

(จ) ถุงเท้ายาวสีน้ำตาลอ่อน

(ฉ) กระเป๋าสีดำ

(๒) เครื่องแบบปกติเทาคอแบะ ประกอบด้วย

(ก) หมวกทรงกลมพับปีกสี่เหลี่ยม

(ข) เสื้อชั้นนอกคอคอแบะสีเทา

(ก) กระโปรงสี่เทา

(ง) รองเท้าหุ้มส้นหนังสีดำ ชนิดไม่ผูกเชือก

(จ) ถุงเท้ายาวสีน้ำตาลอ่อน

(ฉ) กระเป๋าคาดสีดำ

(๓) เครื่องแบบปกติคอพับ ประกอบด้วย

(ก) หมวกทรงกลมพับปีกหรือหมวกหนีบสี่เทา

(ข) เสื้อคอพับสีขาว

(ค) กระโปรงสี่เทาหรือกางเกงขายาวสี่เทา

(ง) เข็มขัดด้ายถักสีน้ำเงินดำ

(จ) รองเท้า เมื่อใช้กระโปรงให้ใช้รองเท้าหุ้มส้น

หนังสีดำชนิดไม่ผูกเชือก เมื่อใช้กางเกงขายาวให้ใช้รองเท้า
หุ้มส้นหนังสีดำ ชนิดผูกเชือก

(ฉ) ถุงเท้า เมื่อใช้กระโปรงจะใช้ถุงเท้ายาว
สีน้ำตาลอ่อนหรือไม่ใช้ก็ได้ เมื่อใช้กางเกงให้ใช้ถุงเท้าสั้นสีดำ

(ช) กระเป๋าคาดสีดำ

(๔) เครื่องแบบฝึก ประกอบด้วย

(ก) หมวกหนัสน้ำเตา

(ข) เสื้อฝักน้ำเตา

(ค) กางเกงฝักขาขาวน้ำเตา

(ง) เข็มขัดด้ายถักสีน้ำเงินดำ

(จ) รองเท้าหุ้มส้นหนังสีดำ ชนิดผูกเชือก

(ฉ) ถุงเท้าสีน้ำดำ

(๕) เครื่องแบบสนาม เช่นเดียวกับเครื่องแบบฝึกและให้ใช้เครื่องสนามด้วย

(๖) เครื่องแบบครึ่งยศ เช่นเดียวกับเครื่องแบบปกติขาว เว้นแต่ให้ใช้กระโปรงสีเทา

(๗) เครื่องแบบเต็มยศขาว เช่นเดียวกับเครื่องแบบปกติขาว เว้นแต่ให้ใช้กระโปรงสีเทา

(๘) เครื่องแบบเต็มยศเทา เช่นเดียวกับเครื่องแบบปกติเทาคอเบาะ

(๙) เครื่องแบบสโมสร เช่นเดียวกับเครื่องแบบปกติขาว เว้นแต่ให้ใช้กระโปรงสีน้ำเงินดำและกระเป๋าสโมสร

หมวด ๒

ส่วนของเครื่องแบบ

ข้อ ๓๔ หมวด มี ๒ แบบ คือ

(๑) หมวดหนักสีเทา ตอนหน้าเชิด ตอนหลังต่ำ ด้านซ้ายเหนือขอบหมวดห่างจากมุมพับด้านหน้า ๔ เซนติเมตร มีตราหน้าหมวดโลหะขนาดเล็ก

(๒) หมวดทรงกลมพับปีกสีเทา ตัวหมวดสีเทาอ่อน สูง ๘ เซนติเมตร ปีกหมวดสีเทากว้าง ๗ เซนติเมตร ด้านข้างและด้านหลังพับติดกับหมวด มีผ้าพันหมวดสีเทากว้าง ๓ เซนติเมตร ตอนหน้าของผ้าพันหมวดกว้าง ๖ เซนติเมตร และมีตราหน้าหมวด ดังนี้

พลทหาร นักเรียนจำอากาศและนายทหารประทวน ใช้ตราหน้าหมวดโลหะขนาดกลาง

นายทหารสัญญาบัตร ใช้ตราหน้าหมวดปักด้วยด้นขนาดเล็ก

ข้อ ๓๕ เสื้อ มี ๔ แบบ คือ

(๑) เสื้อฝึกสีเทา มีลักษณะเช่นเดียวกับเสื้อฝึกสีเทาของทหารชาย

(๒) เสื้อกอดพับสีขาว กอพับตอนหน้ากว้าง ๕ เซนติเมตร ห้อยยาวลงมา ๘ เซนติเมตร และมีขลิบสีน้ำเงินดำกว้าง ๐.๕

ฉบับพิเศษ หน้า ๕๔

เล่ม ๘๕ ตอนที่ ๖๑ ราชกิจจานุเบกษา ๔ กรกฎาคม ๒๕๑๑

เซนติเมตร โดยรอบ ที่คอและแนวสาบอกมีดุม ๕ ดุม แขนยาว
รัดข้อมือ ขัดดุมข้างละ ๑ ดุม

พลทหาร นักเรียนจ่าอากาศและนายทหารประทวนชั้น
จ่าอากาศ มีอินทรรุ่นอ่อน

นายทหารประทวนชั้นพันจ่าอากาศและนายทหารสัญญา
บัตร ใช้อินทรรุ่นแข็งหรือจะใช้อินทรรุ่นอ่อนโดยติดเครื่องหมาย
ยศชนิดโลหะที่ปกคอเสื้อทั้งสองข้างแทนเครื่องหมายสังกัดก็ได้
ดุมทั้งสิ้นเว้นแต่ดุมของอินทรรุ่นแข็ง ใช้ดุมสี่ขาขนาดเล็ก
เมื่อสวมเสื้อให้สอดชายเสื้ออยู่ภายในกระโปรงหรือ
กางเกง

เสื้อแบบนี้จะใช้แขนสั้นเหนือข้อศอกไม่เกิน ๒ เซนติเมตร
ปลายแขนพับออกข้างนอกเป็นรูปแหลม ๖ เซนติเมตรก็ได้

(๓) เสื้อชั้นนอกคอแบบสี่เหลี่ยม แบบคอมม มีตะเข็บหลัง
๓ ตะเข็บ ที่แนวอกมีดุมสี่ขาขนาดเล็ก ๔ ดุม มีกระเป๋าล่าง
เป็นกระเป๋ายาวข้างละ ๑ กระเป๋า ปากกระเป๋าเฉียงลงไป
ทางเอว และมีอินทรรุ่นดังนี้

พลทหาร นักเรียนจ่าอากาศและนายทหารประทวนชั้น
จ่าอากาศ มีอินทรรุ่นอ่อน

ฉบับพิเศษ หน้า ๕๖

เล่ม ๘๕ ตอนที่ ๖๑ ราชกิจจานุเบกษา ๔ กรกฎาคม ๒๕๑๑

(๕) กางเกงฝักขาขาวสีเทา มีลักษณะเช่นเดียวกับ กางเกงฝักขาขาวสีเทาของทหารชาย เว้นแต่ผ่าเอวทางด้านซ้าย ปลายขากว้างไม่น้อยกว่า ๒๐ เซนติเมตร และไม่เกิน ๒๔ เซนติเมตร

ข้อ ๓๓ เข็มขัด ใช้เข็มขัดด้ายถักสีน้ำเงินดำ มีลักษณะ เช่นเดียวกับเข็มขัดด้ายถักสีน้ำเงินดำของทหารชาย

ข้อ ๓๔ รองเท้า มี ๒ แบบ คือ

(๑) รองเท้าหุ้มส้นหนังสีดำ ชนิดไม่ผูกเชือก ไม่มีริ้ว และลวดลาย ส้นใหญ่พอสมควร สูงไม่เกิน ๕ เซนติเมตร

(๒) รองเท้าหุ้มส้นหนังสีดำ ชนิดผูกเชือก มีลักษณะ เช่นเดียวกับรองเท้าหุ้มส้นหนังสีดำของทหารชาย

ข้อ ๓๕ กระเป๋าถือ มี ๒ แบบ คือ

(๑) กระเป๋าถือสีดำ ทำด้วยหนังหรือวัสดุเทียมหนัง รูปสี่เหลี่ยมผืนผ้ามุมมน สูง ๑๕ เซนติเมตร ยาว ๒๔ เซนติเมตร มีสายสะพาย

(๒) กระเป๋าตโมสร ทำด้วยหนังหรือวัสดุเทียมหนังสีดำ รูปสี่เหลี่ยมผืนผ้ามุมมน สูง ๑๒ เซนติเมตร ยาว ๒๐ เซนติเมตร ไม่มีสายสะพาย

กระเป๋าดึงทั้ง ๒ แบบนี้ไม่มีลวดลาย กึ่งกลางที่ปิดเปิด
ฝากระเป๋าด้านนอก มีเครื่องหมายทำด้วยโลหะสีทอง มีลักษณะ
เช่นเดียวกับคุดมสีทองขนาดใหญ่ โดยปกติถือด้วยมือซ้าย
สำหรับกระเป๋ามีสายสะพายจะสะพายที่ไหล่ซ้ายห้อยลงมาได้
แนวเอวก็ได้

หมวด ๓

อินทรรณูและเครื่องหมายยศ

ข้อ ๔๐ อินทรรณูมี ๒ แบบ คือ

(๑) อินทรรณูอ่อน ทำด้วยสักหลาด เส็ร์จหรือผ้าชนิด
และสีเดียวกับเสื้อเป็นแผ่นสี่เหลี่ยมรีเวจจากทางด้านไหล่ไป
ทางคอ ปลายมน ด้านไหล่กว้าง ๓.๕ เซนติเมตร เย็บติด
กับเสื้อเป็นรูปสี่เหลี่ยมมีเส้นทแยงมุมระยะห่างจากด้านไหล่ไป
ทางคอ ๓.๕ เซนติเมตร ด้านคอกว้าง ๒.๕ เซนติเมตร ตอน
ปลายขั้ดคุดม ดังนี้

พลทหาร นักเรียนจำอากาศและนายทหารประทวนชั้น
จำอากาศ ใช้คุดมสีขาวขนาดเล็ก เมื่อแต่งเครื่องแบบปกติขาว
เครื่องแบบปกติเทาคอแบะ เครื่องแบบครึ่งยศ เครื่องแบบ
เต็มยศขาว เครื่องแบบเต็มยศเทาและเครื่องแบบสโมสร ใช้คุดม
สีทองขนาดเล็ก

ฉบับพิเศษ หน้า ๕๘

เล่ม ๘๕ ตอนที่ ๖๑ ราชกิจจานุเบกษา ๔ กรกฎาคม ๒๕๑๑

นายทหารประทวนชั้นพันจ่าอากาศ และนายทหารสัญญาบัตร ใช้คุมสี่ขาวขนาดเล็ก

(๒) อินทรรณูแข็ง ทำด้วยสั๊กหลาดหรือเส้รังสีน้ำเงินดำ เป็นแผ่นสี่เหลี่ยมรีเวจจากทางด้านไหล่ไปทางคอ ปลายมน ด้านไหล่กว้าง ๓.๕ เซนติเมตร ด้านคอกว้าง ๒.๕ เซนติเมตร ตอนปลายติดคุมสี่ทองขนาดเล็ก และมีเครื่องประกอบเช่นเดียวกับอินทรรณูแข็งของทหารชาย

ข้อ ๔๑ เครื่องหมายยศ มัดังนี้

นายทหารประทวนชั้นจ่าอากาศ ใช้เครื่องหมายยศเช่นเดียวกับนายทหารประทวนชั้นจ่าอากาศชาย เว้นแต่ปลายบั้งทั้ง ๒ ข้างห่างกัน ๖ เซนติเมตร

นายทหารประทวนชั้นพันจ่าอากาศ ใช้เครื่องหมายยศเช่นเดียวกับนายทหารประทวนชั้นพันจ่าอากาศชาย

นายทหารสัญญาบัตร ใช้เครื่องหมายยศเช่นเดียวกับนายทหารสัญญาบัตรชาย

ข้อ ๔๒ เมื่อแต่งเครื่องแบบปกติคอปัทที่ใช้อินทรรณูอ่อน เครื่องแบบฝึกหรือเครื่องแบบสนาม เฉพาะนายทหารประทวนชั้นพันจ่าอากาศและนายทหารสัญญาบัตร ให้ใช้เครื่องหมายยศชนิดโลหะของทหารชายตามข้อ ๑๘

หมวด ๔

เครื่องหมายสังกัดและเครื่องหมายพิเศษ

ข้อ ๔๓ เครื่องหมายสังกัดและเครื่องหมายพิเศษ มีลักษณะเช่นเดียวกับเครื่องหมายสังกัดและเครื่องหมายพิเศษของทหารชาย

สำหรับเครื่องหมายสังกัด ติดที่คอเสื้อทั้ง ๒ ข้าง ดังนี้

(๑) เสื้อคอพับ ติดที่มุมปกคอพับ เว้นแต่นักเรียนจำอากาศ นายทหารประทวนชั้นพันจำอากาศและนายทหารสัญญาบัตร เมื่อใช้เสื้อคอพับที่มีอินทรีนุอ่อน ไม่ต้องติดเครื่องหมายสังกัด

(๒) เสื้อฝึก ติดที่มุมปกคอแบะตอนบน เว้นแต่นักเรียนจำอากาศ นายทหารประทวนชั้นพันจำอากาศและนายทหารสัญญาบัตร ไม่ต้องติดเครื่องหมายสังกัด

(๓) เสื้อชั้นนอกคอแบะสี่เหลี่ยม ติดที่มุมปกคอแบะตอนบน

(๔) เสื้อชั้นนอกคอแบะสี่เหลี่ยม ติดที่มุมปกคอแบะตอนบน

สำหรับเครื่องหมายพิเศษ ให้ใช้ติดเช่นเดียวกับทหารชาย

ภาค ๓

เครื่องแบบพิเศษ

ข้อ ๔๔ ทหารชายเหล่าทหารดุริยางค์ ใช้เครื่องแบบพิเศษตามโอกาส ดังนี้

(๑) ในโอกาสบรรเลงในงานเกียรติยศหรืองานทั่วไป พลทหารและนายทหารประทวน ใช้เครื่องแบบ ประกอบด้วย

(ก) หมวกทรงหม้อตาลสีขาว เว้นแต่ให้ใช้สายรัดคางทำด้วยไหมถักสีเหลือง ๒ เส้น ปลายสายรัดคางมีดุมสีทองขนาดเล็กติดที่ริมขอบหมวกข้างละ ๑ ดุม

(ข) เสื้อชั้นนอกคอแบะสีขาว มีลักษณะและเครื่องประกอบเช่นเดียวกับเสื้อชั้นนอกคอแบะสีเทา เว้นแต่ พลทหารและนายทหารประทวนชั้นจ่าอากาศใช้อินทรธนูแข็งทำด้วยสักหลาดหรือเสิร์จสีน้ำเงินดำเป็นแผ่นสีเหลี่ยมรียาวจากทางด้านไหล่ไปทางคอ ปลายมน ด้านไหล่กว้าง ๕ เซนติเมตร ด้านคอกว้าง ๔ เซนติเมตร มีแถบไหมถักสีเหลือง ๓ เส้น ไชวักันพาดกึ่งกลางตามยาวของอินทรธนู ตอนปลายติดดุมสีทองขนาดเล็ก

(ค) กางเกง

เล่ม ๘๕ ตอนที่ ๖๑ ราชกิจจานุเบกษา ๔ กรกฎาคม ๒๕๑๑

ในงานเกียรติยศ ใช้กางเกงขายาวสีเทา เว้นแต่ที่แนว
ตะเข็บกางเกงด้านนอกมีแถบสีน้ำเงินดำกว้าง ๓ เซนติเมตร
ข้างละ ๑ แถบ

ในงานทั่วไป ใช้กางเกงขายาวสีขาว

(ง) รองเท้าหุ้มส้นหรือรองเท้าหุ้มข้อหนังสีดำ

(จ) ถุงเท้าสีน้ำตาล

(๒) ในโอกาสประจำแถวหรือเดินนำขบวน พลทหาร
นายทหารประทวนและนายทหารสัญญาบัตร ใช้เครื่องแบบ
ประกอบด้วย

(ก) หมวกเหล็กสีขาว มีสายรัดคางโซ่ถักทำด้วย
โลหะสีทองกว้าง ๑.๕ เซนติเมตร และมีตราหน้าหมวกโลหะ
ขนาดใหญ่

(ข) เสื้อคอพับสีเทา

(ค) กางเกงขายาวสีเทา

(ง) เข็มขัดหนังหรือเข็มขัดด้ายถักสีขาว ถ้า
ประจำแถวทหารซึ่งแต่งเครื่องแบบเต็มยศ เครื่องแบบทหาร
กองเกียรติยศ หรือเดินนำขบวนทหารในพิธีตรวจพลสวนสนาม
ให้มีสายโยงหนังหรือด้ายถักสีขาว ๒ สาย สอดใต้อินทรธนู
ข้างละสายไขว้กันด้านหลัง โดยให้สายขวาทับสายซ้าย

ฉบับพิเศษ หน้า ๖๒

เล่ม ๘๕ ตอนที่ ๖๑ ราชกิจจานุเบกษา ๔ กรกฎาคม ๒๕๑๑

(จ) รองเท้าหุ้มข้อหนังสีดำและสนับแข้งสูงครึ่งน่อง
หนังหรือผ้าใบ มีสายรัดตอบนบนและล่างสีขาว

(ฉ) ถุงมือสีขาว ใช้เฉพาะเมื่อประจำแถวทหารซึ่ง
แต่งเครื่องแบบเต็มยศ หรือเครื่องแบบทหารกองเกียรติยศ เดิน
นำขบวนทหารในพิธีตรวจพลสวนสนาม

(ช) สายหนังสีขาวสะพายจากไหล่ขวาไปเอวซ้าย
ใช้เฉพาะผู้ทำหน้าที่นำขบวนแถวในขณะเดินแถว

ข้อ ๔๕ ทหารหญิงเหล่าทหารดุริยางค์ ในโอกาสบรรเลง
ในงานเกียรติยศ ใช้เครื่องแบบพิเศษ ประกอบด้วย

- (๑) หมวกทรงกลมพับปีกสีเทา
- (๒) เสื้อชั้นนอกคอแบะสีขาว
- (๓) กระโปรงสีน้ำเงินดำ
- (๔) รองเท้าหุ้มส้นหนังสีดำ
- (๕) ถุงเท้ายาวสีน้ำตาลอ่อน
- (๖) กระเป๋าดูสีดำ

ข้อ ๔๖ ทหารซึ่งทำหน้าที่สารวัตรทหาร ใช้เครื่องแบบ
พิเศษ ประกอบด้วย

- (๑) หมวก

พลทหารและนายทหารประทวน ใช้หมวกเหล็ก
สี่ขามีสายรัดคางหนึ่งสี่ขา กว้าง ๑.๕ เซนติเมตร ด้านหน้า
หมวกมีอักษร สท สีฟ้าสูง ๖ เซนติเมตร กว้าง ๔ เซนติเมตร
ระยะห่างกัน ๓ เซนติเมตร และมีแถบสีฟ้า ๑ แถบ กว้าง ๔
เซนติเมตร กาดรอบหมวกโดยรอบเว้นระยะห่างจากตัวอักษร
ข้างละ ๓ เซนติเมตร

นายทหารสัญญาบัตร ใช้หมวกเหล็กสี่ขามีสาย
รัดคางหนึ่งสี่ขา กว้าง ๑.๕ เซนติเมตร ด้านหน้าหมวกมีตรา
หน้าหมวกโลหะขนาดใหญ่ หรือจะใช้หมวกทรงหม้อตาลสีเทา
ก็ได้

(๒) เสื้อคอพับสีเทา

(๓) กางเกงขายาวสีเทา

(๔) เข็มขัดหนังหรือเข็มขัดด้ายถักสี่ขา กว้าง ๕.๕
เซนติเมตร หัวเข็มขัดทำด้วยโลหะสีทอง เป็นรูปสี่เหลี่ยม
ผืนผ้าทางนอน ปลายมน กว้าง ๖ เซนติเมตร ยาว ๘ เซนติเมตร
พื้นเกลี้ยง มีรูปดาว ๕ กลีบเหนือปีกนก ๒ ปีกวางทับอยู่บน
วงข้อชัยพฤกษ์ ๒ ข้าง ข้างละ ๗ โบ ดุนนูนอยู่กึ่งกลางหัว
เข็มขัด สำหรับพลทหารและนายทหารประทวนชั้นจ่าอากาศ

เล่ม ๘๕ ตอนที่ ๖๑ ราชกิจจานุเบกษา ๔ กรกฎาคม ๒๕๑๑

มีของดาดบปลายบั้นและของกระสุนหนึ่ง หรือด้ายถักสีขาว
สำหรับนายทหารประทวนชั้นพันจ่าอากาศและนายทหารสัญญา
บัตร มีของปืนพกหนึ่งหรือด้ายถักสีขาวประกอบด้วย

(๕) รองเท้าสูงครึ่งน่องหนังสีดำ

(๖) สายนกหวีดทำด้วยด้ายหรือไหมสีขาว มีลักษณะ
ดังนี้

พลทหารใช้สายเกลี้ยง ๒ เส้น ทำเป็นปวงคล้อง
ใต้แขนซ้าย ๑ เส้น ปลายสายรวมติดใต้อินทรรู อีก ๑ เส้น
โยงจากสายที่คล้องแขนใต้อินทรรู ปลายสายผูกนกหวีดสอด
ไว้ในกระเป๋าสื่อข้างซ้าย

นายทหารประทวนใช้สายเช่นเดียวกับพลทหาร
เว้นแต่สายที่คล้องแขนเป็นสายถัก

นายทหารสัญญาบัตรใช้สายเช่นเดียวกับพลทหาร
เว้นแต่สายที่คล้องแขนเป็นสายถัก และคล้องแขนขวา กับเพิ่ม
สายโยงจากสายที่คล้องแขนใต้อินทรรู ปลายสายมีตุ้มโลหะ
สีเงิน ๑ ตุ้ม กล้องที่ตุ้มอกเสื้อเม็ดที่ ๒ ให้ตุ้มโลหะสีเงินอยู่
ที่อกเสื้อ

(๗) ปลอกแขนทำด้วยสั๊กพลาสติกสีแดงกว้าง ๑๐ เซนติ
เมตร มีอักษร สท ทำด้วยสั๊กพลาสติกสีขาว สูง ๖ เซนติเมตร

ฉบับพิเศษ หน้า ๖๕

เล่ม ๘๕ ตอนที่ ๖๑ ราชกิจจานุเบกษา ๔ กรกฎาคม ๒๕๑๑

กว้าง ๔ เซนติเมตร ระยะห่างกัน ๓ เซนติเมตร รวมทั้งแขน
เสื้อข้างขวา ระหว่างไหล่กับข้อศอก ให้ตัวอักษรอยู่ด้านนอก

(๘) สายสะพายเป็นหนังสีขาว

(๙) ถุงมือสีขาว ใช้เฉพาะเมื่อปฏิบัติหน้าที่ควบคุมการ
จราจร หรือในงานเกียรติยศ

ข้อ ๔๗ ทหารที่จัดเป็นกองเกียรติยศ ใช้เครื่องแบบพิเศษ
ประกอบด้วย

(๑) หมวกเหล็กสีขาว มีสายรัดคางโซ่ถักทำด้วยโลหะ
สีทองกว้าง ๑.๕ เซนติเมตร และมีตราหน้าหมวกโลหะขนาดใหญ่

(๒) เสื้อคอพับสีเทา

(๓) กางเกงขายาวสีเทา

(๔) เข็มขัดหนังหรือเข็มขัดด้ายถักสีขาว มีสายโยงหนัง
หรือด้ายถักสีขาว ๒ สายสอดใต้อินทรรูขี้ผึ้งและสายไขว้กันด้าน
หลังโดยให้สายขวาทับสายซ้าย สำหรับพลทหารและนายทหาร
ประทวนชั้นจ่าอากาศ มีซองดาบปลายปืนและซองกระสุนหนัง
หรือด้ายถักสีขาว สำหรับนายทหารประทวนชั้นพันจ่าอากาศ
และนายทหารสัญญาบัตร มีซองปืนพกและซองกระบี่หนังหรือ
ด้ายถักสีขาวประกอบด้วย

ฉบับพิเศษ หน้า ๖๖

เล่ม ๘๕ ตอนที่ ๖๑ ราชกิจจานุเบกษา ๔ กรกฎาคม ๒๕๑๑

(๕) รองเท้าหุ้มข้อหนังสีดำและสนับแข้งสูงครึ่งน่อง
หนังหรือผ้าใบมีสายรัดตอนบนและล่างสีขาว

(๖) สายสะพายปืนหนังสีขาว

(๗) ถุงมือสีขาว

ข้อ ๔๘ เครื่องแบบกันหนาวสำหรับนักเรียนนายเรือ
อากาศ ประกอบด้วย

(๑) หมวกทรงหม้อตาลสีขาว ใช้สายรัดคางทอง

(๒) เสื้อชั้นนอกคอแฉะแบบคอแหลมสีน้ำเงินดำ ทำ
ด้วยสักหลาดหรือเสีจ มีตะเข็บหลัง ๓ ตะเข็บ ที่แนวอกมี
ดุมสี่ทองขนาดใหญ่ ๒ แถว แถวละ ๕ ดุม มีกระเป๋าบนที่
อกเสื้อข้างซ้าย ๑ กระเป๋าและมีกระเป๋าล่างข้างละ ๑ กระเป๋า
เป็นกระเป๋าเจาะไม่มีปก มีเครื่องหมายชั้นการศึกษาทำด้วยแถบ
ไหมทองกว้าง ๐.๖ เซนติเมตร จำนวนแถบตามชั้นการศึกษาชั้น
ละ ๑ แถบ แต่ละแถบห่างกัน ๐.๖ เซนติเมตร ประดับรอบแขน
ทั้งสองข้าง ให้จุดเริ่มอยู่ห่างจากปลายแขนเสื้อ ๑.๕ เซนติเมตร
โดยให้แถบชั้นการศึกษาปีที่ ๑ เริ่มจากแนวตะเข็บเสื้อเฉียงขึ้น
ทางด้านนอก ๔๕ องศาแล้ววกเฉียงกลับไปบรรจบจุดเริ่มต้น
แถบแสดงชั้นการศึกษาปีอื่นๆ ประดับเรียงขนานกันไปและ
วกกลับไปบรรจบแนวห่างจากปลายแขนเสื้อ ๑.๕ เซนติเมตร

เล่ม ๘๕ ตอนที่ ๖๑ ราชกิจจานุเบกษา ๔ กรกฎาคม ๒๕๑๑

เสื้อแบบนี้ให้ใช้เซตสีขาวผูกผ้าผูกคอสีน้ำเงินดำเงือก
กะลาสีด้วย

(๓) กางเกงขายาวสีขาวหรือสีน้ำเงินดำ ทำด้วยสักหลาด
หรือเสีรีจ กางเกงขายาวสีน้ำเงินดำมีลักษณะเช่นเดียวกับกางเกง
ขายาวสีขาว

(๔) รองเท้าหุ้มข้อหนังสีดำ

ข้อ ๔๘ เครื่องแบบกันหนาวสำหรับทหารหญิง ประกอบ
ด้วย

(๑) หมวกทรงกลมพับปีกสี่เทา

(๒) เสื้อชั้นนอกรัดเอวสีเทา คอแบบแมน ชายเสื้อ
ยาวเสมอเอว มีแถบรัดเอวกว้าง ๕.๕ เซนติเมตร ด้านข้างมี
คุมขนาดเล็กข้างละ ๒ คุม เรียงตามยาวของแถบ และมีแผ่นผ้า
ชนิดเดียวกับเสื้อสำหรับขัดคุมรัดเอว ปลายแถบข้างขวาเยว
เสียบอก ๕ เซนติเมตร ด้านในมีคุมขัด มีซิปรูดตลอดแนวอก
เสื้อด้านในสาบ แขนยาวผ่าแขนด้านนอก ปลายแขนต่อกว้าง
๕.๕ เซนติเมตร และมีคุมขนาดเล็กข้างละ ๒ คุม เรียงตาม
ยาวของปลายแขนต่อสำหรับรัดปลายแขน คุมทั้งสี่ใช้คุมสีเทา
และมีอินทรธนูดังนี้

พลทหาร นักเรียนจำอากาศและนายทหารประทวนชั้น
จำอากาศมีอินทรรุ่นอ่อนตอนปลายชุดคุมสี่ทองขนาดเล็ก

นายทหารประทวนชั้นพันจำอากาศและนายทหารสัญญา
บัตร ใช้อินทรรุ่นแข็ง

เสื้อแบบนี้ให้ใช้เสื้อคอพับสีขาวประกอบด้วย

(๓) กระโปรงสีเทา

(๔) รองเท้าหุ้มส้นหนังสีดำ

(๕) ถุงเท้าขาวสีน้ำตาลอ่อน จะใช้หรือไม่ก็ได้

(๖) กระเป๋าลือสีดำ

ข้อ ๕๐ บรรดาเครื่องแบบพิเศษในภาคนี้ถ้ามิได้มีข้อความ
กำหนดไว้เป็นอย่างอื่น ให้ใช้อินทรรุ่น เครื่องหมายยศ เครื่อง
หมายสังกัดและเครื่องหมายพิเศษตามภาค ๑ หรือภาค ๒ แล้ว
แต่กรณี

ภาค ๔

เบ็ดเตล็ด

ข้อ ๕๑ ในขณะที่ปฏิบัติราชการสนาม สำหรับทหารชาย
เมื่อแต่งเครื่องแบบที่ใช้หมวกทรงหม้อตาลสีเทาหรือหมวกแก๊ป
ทรงอ่อนสีเทา จะใช้หมวกหนีบสีเทาเครื่องประกอบดังต่อไปนี้
แทนหมวกทรงหม้อตาลสีเทาหรือหมวกแก๊ปทรงอ่อนสีเทาก็ได้

เล่ม ๘๕ ตอนที่ ๖๑ ราชกิจจานุเบกษา ๔ กรกฎาคม ๒๕๑๑

(๑) ตราหน้าหมวกติดที่ด้านซ้ายเหนือขอบหมวกห่างจากมุมพับด้านหน้า ๔ เซนติเมตร

พลทหาร นักเรียนดุริยางค์ นักเรียนจำอากาศ นายทหารประทวน และนายทหารสัญญาบัตร ใช้ตราหน้าหมวกโลหะขนาดเล็ก

นักเรียนนายเรืออากาศ ใช้ตราหน้าหมวกโลหะ

(๒) ดุมหน้าหมวก ๒ ดุม ติดเรียงกันตามทางดิ่ง

พลทหาร ใช้ดุมเกลี้ยงสีเทาขนาดเล็ก

นักเรียนดุริยางค์ นักเรียนจำอากาศ นายทหารประทวน นักเรียนนายเรืออากาศ และนายทหารสัญญาบัตร ใช้ดุมสีทองขนาดเล็ก

(๓) แถบติดที่ด้านซ้ายตอนหน้าของหมวกพาดจากบนลงล่างเฉียงไปทางหลัง

นักเรียนดุริยางค์ นักเรียนจำอากาศ นายทหารประทวน และนักเรียนนายเรืออากาศ ใช้แถบสักหลาดหรือเสิร์จสีน้ำเงินดำกว้าง ๔ เซนติเมตร ๑ แถบ และให้ติดตราหน้าหมวกทับกึ่งกลางแถบ

นายทหารสัญญาบัตรชั้นนาวาอากาศเอกลงมา ใช้แถบสักหลาดหรือเสิร์จสีน้ำเงินดำกว้าง ๕ เซนติเมตร ๑ แถบ และมีแถบไหมสีเหลืองกว้าง ๑.๒ เซนติเมตร ๒ แถบ พาดกลาง

เล่ม ๘๕ ตอนที่ ๖๑ ราชกิจจานุเบกษา ๔ กรกฎาคม ๒๕๑๑

แถบสีน้ำเงินดำตามยาว เว้นระยะระหว่างแถบ ๐.๕ เซนติเมตร และให้ติดตราหน้าหมวกทับกึ่งกลางแถบ

นายทหารสัญญาบัตรชั้นนายพลอากาศ และจอมพลอากาศ ใช้แถบสีกหลาดหรือเสีจสีน้ำเงินดำกว้าง ๕ เซนติเมตร ๑ แถบ และมีแถบใหม่สีเหลืองกว้าง ๑.๒ เซนติเมตร ๒ แถบ กับ แถบใหม่สีเหลืองกว้าง ๐.๖ เซนติเมตร ๑ แถบ แทรกอยู่ ระหว่างกลางพาดกลางแถบสีน้ำเงินดำตามยาว เว้นระยะระหว่างแถบ ๐.๕ เซนติเมตร และให้ติดตราหน้าหมวกทับกึ่งกลางแถบ

ข้อ ๕๒ บรรดาหมวกเหล็ก ในบางโอกาสจะใช้รองในหมวกเหล็กสีเดียวกันแทนก็ได้

ข้อ ๕๓ ทหารที่ขับจ้รถจักรยานยนต์จะใช้หมวกกันกระแทกสีเทาในขณะขับจ้ก็ได้

ข้อ ๕๔ ทหารซึ่งมีหน้าที่ใช้เครื่องยนตร์หรือหน้าที่การช่าง ในเวลาปฏิบัติหน้าที่ ให้ใช้เครื่องแบบประกอบด้วย

- (๑) หมวกแก๊ปทรงอ่อนสีเทา
- (๒) เสื้อกางเกงติดกันสีเทาโดยไม่ติดเครื่องหมายใด ๆ
- (๓) รองเท้าผ้าใบหรือหนังสีดำ

เล่ม ๘๕ ตอนที่ ๖๑ ราชกิจจานุเบกษา ๔ กรกฎาคม ๒๕๑๑

ข้อ ๕๕ ทหารซึ่งทำงานในอากาศให้ใช้เครื่องแบบ เครื่องหมายยศ เครื่องหมายสังกัดและเครื่องประกอบที่ใช้ในการทำงานในอากาศตามที่กองทัพอากาศกำหนดได้

ข้อ ๕๖ ทหารหญิงซึ่งทำหน้าที่นางพยาบาล ให้ใช้เครื่องประกอบและเครื่องหมายยศ ดังนี้

(๑) ในเวลาปฏิบัติหน้าที่ภายในกรมกอง สถานพยาบาล หรือในห้องเรียน

(ก) หมวกสีขาว ใช้ผ้าเย็บติดกันเป็นรูปหมวกพยาบาลมีกะบังหน้ากว้าง ๑๐ เซนติเมตร เฉพาะนายทหารประทวนและนายทหารสัญญาบัตรเหนือกะบังมีแถบสี่เหลี่ยมทำด้วยริบบิ้นกำมะหยี่กว้าง ๒ เซนติเมตร เรียกว่าแถบใหญ่กว้าง ๑ เซนติเมตรเรียกว่าแถบเล็ก ประดับตามยาวโดยตลอด ขนานและห่างจากริมบนของกะบัง ๑.๕ เซนติเมตร มีจำนวนแถบริบบิ้น คือ

นายทหารประทวน แถบเล็ก ๑ แถบ

นายทหารสัญญาบัตร แถบเล็ก ๒ แถบ เว้นระยะระหว่างแถบ ๑ เซนติเมตร

นายทหารสัญญาบัตรซึ่งดำรงตำแหน่งหัวหน้าฝ่าย
พยาบาลหญิง และผู้อำนวยการโรงเรียนจำอากาศพยาบาลหญิง
แถบใหญ่ ๑ แถบ

นักเรียนจำอากาศพยาบาลหญิงภาคการศึกษาแรก
ของปีการศึกษาปีที่ ๑ ไม่มีหมวก

(ข) เสื้อกระโปรงติดกันและสายคาดเอวสีขาว

เสื้อคอแบะแบบคอมม ตั้งแต่คอถึงเอวผ่าตลอด
ตามแนวอกเสื้อด้านในมีดุมขัดแขนสั้นเหนือข้อศอกไม่เกิน ๒
เซนติเมตร ปลายแขนพับจากด้านใน ๒.๕ เซนติเมตร ออกข้าง
นอกเป็นรูปแหลม ๔ เซนติเมตร สำหรับนักเรียนจำอากาศ
พยาบาลหญิงติดเครื่องหมายชั้นการศึกษาตามทางดั่งที่มุมปกคอ
แบะตอนบนทั้ง ๒ ข้าง

กระโปรง ยาวคลุมเข่าไม่เกินครึ่งน่อง เอวติดกันกับ
เสื้อและผ่าติดต่อเป็นมุมฉากจากแนวอกของเสื้อตามแนวเอวไป
จรดรอยผ่าเอวทางด้านซ้าย ชายกระโปรงไม่บานจนเกินไป ด้าน
หน้ามีกระเป๋ापะข้างละ ๑ กระเป๋า ไม่มีปก ตรงกลางด้านล่าง
ของกระเป๋าและขอบกระเป๋าเป็นรูปแหลมพองาม

สายคาดเอว กว้าง ๕ เซนติเมตร ยาวรอบเอว
ปลายทั้ง ๒ ข้างเป็นรูปแหลมขายมน ปลายขวาทับปลายซ้าย
ที่กึ่งกลางเอวด้านหน้าและขัดดุมสี่ทองขนาดเล็ก ๑ ดุม

(ก) รองเท้าหุ้มส้นผ้าใบสีขาว ชนิดผูกเชือก
ส้นเตี้ย ไม่มีริ้วและลวดลาย

(ง) ถุงเท้าสีขา

(๒) ในเวลาปฏิบัติหน้าที่ในงานเกียรติยศหรืองานทั่วไป
ให้ใช้เครื่องแบบเช่นเดียวกับ (๑) เว้นแต่

(ก) เสื้อ ให้ใช้แขนยาว ข้อมือพับขัดดุมสี่ทอง
ลักษณะเช่นเดียวกับดุมสายคาดเอว เว้นแต่เส้นผ่าศูนย์กลาง
๑ เซนติเมตร ๒ ดุม มีสายสร้อยสี่ทองร้อยติดกัน

(ข) รองเท้าหุ้มส้นหนังสีขาว ส้นใหญ่พอ
สมควร สูงไม่เกิน ๕ เซนติเมตร ไม่มีริ้วและลวดลาย

(ค) ถุงเท้ายาวสีขาว

เมื่อแต่งเครื่องแบบตาม (๑) หรือ (๒) จะใช้
เสื้อคลุมกันหนาวสีเทาทำด้วยสักหลาดหรือเสิร์จ คอปกแบบ
คอมม กลุมใหญ่ ไม่มีแขน ซับในสีแดง ตัวยาวเท่าเสื้อชั้นนอก
คอแบะที่ใต้คอปกมีดุมสี่เทาขนาดใหญ่ ๒ ดุม มีสายสี่เดียว
กับดุม คล้องติดกันก็ได้

ข้อ ๕๗ ทหารซึ่งมีหน้าที่เกี่ยวกับการรักษาพยาบาล ในเวลาปฏิบัติหน้าที่ในสถานพยาบาล จะใช้เสื้อหรือผ้ากันเปื้อนก็ได้ ในเวลาปฏิบัติหน้าที่ในสนาม ให้แต่งเครื่องแบบสนาม เช่นเดียวกับทหารทั่วไป สำหรับทหารชาย ที่หมวดเหล็กให้มีเครื่องหมายกาชาด ที่ด้านหน้าหมวดและด้านหลังหมวด กับที่แขนเสื้อข้างซ้ายระหว่างไหล่กับข้อศอก พันผ้าพันแขนสีขาว กว้าง ๑๐ เซนติเมตร มีเครื่องหมายกาชาดอยู่ด้านนอก สำหรับทหารหญิงให้ใช้เครื่องหมายกาชาดบนพื้นวงกลมสีขาว ทำด้วยสักหลาดหรือเสิร์จเส้นผ่าศูนย์กลาง ๖ เซนติเมตร เย็บติดที่ไหล่เสื้อข้างซ้ายห่างจากตะเข็บไหล่ ๒ เซนติเมตร

ข้อ ๕๘ เสื้อคลุมกันหนาวคอเบาะแบบแหลมสี่เตาสำหรับทหารชาย ทำด้วยสักหลาดหรือเสิร์จตัวยาวครึ่งน่อง ที่แนวอกมีดุมสี่เตาขนาดใหญ่ ๒ แถว แถวละ ๓ ดุม ด้านข้างมีกระเป๋าล่างข้างละ ๑ กระเป๋า เป็นกระเป๋าเจาะไม่มีปก และมีเข็มขัดทำด้วยสักหลาดหรือเสิร์จชนิดเดียวกับเสื้อกว้าง ๕ เซนติเมตร หัวเข็มขัดทำด้วยโลหะสีทอง ขดเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าทางตั้ง ย่อมุม ไม่มีเข็มสำหรับสอดรู

๕๕ เสื้อแบบนี้ให้ติดเครื่องหมายยศและเครื่องหมายสังกัดของ
เครื่องแบบปกติเทากอพับที่ใช้อินทรีขนูอ่อนและใช้สวมคลุม
เครื่องแบบได้ทุกชนิด

ข้อ ๕๕ เสื้อคลุมกันหนาวคอปกแบบคอมม สี่เหลี่ยมสำหรับ
ทหารหญิง ทำด้วยสักหลาดหรือเสีร์จ ตัวยาวครึ่งน่อง ที่แนว
อกมีคุดม ๒ แถว แถวละ ๒ คุดม ด้านหลังที่แนวเอวมีคุดมข้าง
ละ ๑ คุดม และมีแผ่นสักหลาดหรือเสีร์จชนิดเดียวกับเสื้อสำหรับ
ขั้ตคุดมรัดเอว ด้านข้างมีกระเป๋าล่างข้างละ ๑ กระเป๋า เป็น
กระเป๋ายาวไม่มีปก คุดมทั้งสี่ใช้คุดมสี่เหลี่ยมขนาดใหญ่

๕๖ เสื้อแบบนี้ให้ติดเครื่องหมายยศและเครื่องหมายสังกัดของ
เครื่องแบบปกติคอพับที่ใช้อินทรีขนูอ่อน และใช้สวมคลุม
เครื่องแบบได้ทุกชนิด

ข้อ ๖๐ เสื้อหรือผ้าคลุมกันฝนสี่เหลี่ยมหรือสี่เหลี่ยมคางหมู ไม่ติด
เครื่องหมายใด ๆ ใช้สวมคลุมเครื่องแบบได้ทุกชนิด แต่ห้าม
สวมขณะประจำแถวทหาร

ขณะสวมเสื้อกันฝนหรือใช้ผ้าคลุมกันฝน ถ้าใช้หมวกทรง
หม้อตาลจะใช้พลาสติกสีขาวชนิดใสหรือผ้าสีเดียวกับเสื้อหุ้ม
หมวกก็ได้

ข้อ ๖๑ ในโอกาสข้มี้า เมื่อแต่งเครื่องแบบที่ใช้กางเกง
ขายาวสีเทา จะใช้กางเกงแบบข้มี้าสีเทาและรองเท้าสูงน้่งสีดำ
ติดเดือยทำด้วยโลหะสีเงินก็ได้

เมื่อแต่งเครื่องแบบที่ใช้กางเกงแถบ ให้ใช้กางเกงแถบ
แบบข้มี้าและรองเท้าสูงน้่งสีดำติดเดือยทำด้วยโลหะสีเงิน

ข้อ ๖๒ ทหารซึ่งได้รับเครื่องหมายความสามารถในการ
บินของสโมสรการบินให้ใช้ประกอบกับเครื่องแบบได้ทุกชนิด
และให้ติดที่อกเสื้อข้างซ้ายเหนือปกกระเป๋้า ถ้าระดับเครื่อง
ราชอิสริยาภรณ์หรือแพรวแถบเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ให้ติด
เครื่องหมายนี้เหนือขึ้นไป เมื่อแต่งเครื่องแบบสโมสรอกแข็ง
หรือเครื่องแบบสโมสรอกอ่อน ให้ใช้ขนาดย่อลงครั้งหนึ่ง

ข้อ ๖๓ ตราหน้าหมวก มีดังนี้

(๑) พลทหาร นักเรียนดุริยางค์ นักเรียนจำอากาศ
นายทหารประทวนและนายทหารสัญญาบัตร

(ก) ตราหน้าหมวกโลหะ เป็นรูปปีกนก ๒ ปีก
สีเงินวางทับอยู่บนวงช้อชัยพฤกษ์สีทอง ๒ ข้าง ข้างละ ๖ ใบ
ตรงใบช้อชัยพฤกษ์จก้นมีโบสีเงิน เบื้องบนของปีกนกมีอุณาโลม
สีเงินในพระมหามงกุฎเปล่งรัศมีสีทอง

ขนาดใหญ่ กว้าง ๖ เซนติเมตร สูง ๗ เซนติเมตร
ขนาดกลาง กว้าง ๔ เซนติเมตร สูง ๕ เซนติเมตร
ขนาดเล็ก กว้าง ๓ เซนติเมตร สูง ๔ เซนติเมตร

(๖) ตราหน้าหมวกปักด้วยด้าย เป็นรูปปีกนก ๒ ปีก สีเงินวางทับอยู่บนวงช่อชัยพฤกษ์สีทอง ๒ ข้าง ข้างละ ๖ ใบ ที่ใบชัยพฤกษ์จดกันมีโบสีเงิน เบื้องบนของปีกนก มีอุณาโลมสีเงินในพระมหามงกุฎเปล่งรัศมีสีทอง บนพื้น สักหลาดสีน้ำเงินดำ รูปใบโพ

ขนาดใหญ่ กว้าง ๖ เซนติเมตร สูง ๗ เซนติเมตร
ขนาดเล็ก กว้าง ๔ เซนติเมตร สูง ๕ เซนติเมตร

(๒) นักเรียนนายเรืออากาศ

(ก) ตราหน้าหมวกโลหะเป็นรูปปีกนก ๒ ปีก สีเงินวางทับอยู่บนวงช่อชัยพฤกษ์สีทอง ๒ ข้าง ข้างละ ๔ ใบ ที่ใบชัยพฤกษ์จดกันมีโบสีเงิน เบื้องบนของปีกนกมีอุณาโลมสีเงินในพระมหามงกุฎเปล่งรัศมีสีทอง กว้าง ๓ เซนติเมตร สูง ๔ เซนติเมตร

(ข) ตราหน้าหมวกปักด้วยด้าย เป็นรูปปีกนก ๒ ปีกสีเงินวางทับอยู่บนวงช่อชัยพฤกษ์สีทอง ๒ ข้าง ข้างละ

เล่ม ๘๕ ตอนที่ ๖๑ ราชกิจจานุเบกษา ๔ กรกฎาคม ๒๕๑๑

๔ ใบ ที่ใบชั้พฤกษ์จกกันมีโบสี่เงิน เบื้องบนของปีกนกมี
อุณาโลมสี่เงินในพระมหามงกุฎเปล่งรัศมีสี่ทอง บนพื้นสักหลาด
สีน้ำเงินดำ รูปใบโพกว้าง ๔ เซนติเมตร สูง ๕ เซนติเมตร

ข้อ ๖๔ คุมมี ๔ ชนิด ดังนี้

(๑) คุมสี่ทอง ทำด้วยโลหะ มีลักษณะกลมมนเล็กน้อย
มีเส้นขอบโดยรอบ ภายในเส้นขอบมีลายดุนเป็นรูปดาว ๕ กลีบ
อยู่เหนือปีกนก ๒ ปีก

(๒) คุมสี่เทา ทำด้วยวัสดุมีลักษณะกลมแบน มีรู
สำหรับเย็บติด ๒ ถึง ๔ รู

(๓) คุมสี่ขาว มีลักษณะเช่นเดียวกับคุมสี่เทา

(๔) คุมเกลี้ยงสี่เทา ทำด้วยโลหะมีลักษณะกลมมนเล็ก
น้อย ไม่มีรู

คุมทั้ง ๔ ชนิดนี้มี ๒ ขนาด คือ

ขนาดใหญ่ เส้นผ่าศูนย์กลาง ๒.๕ เซนติเมตร

ขนาดเล็ก เส้นผ่าศูนย์กลาง ๑.๕ เซนติเมตร

ข้อ ๖๕ เพื่อประโยชน์ในการฝึกและการปฏิบัติราชการ
สนามหรือเพื่อความสะดวกในการปฏิบัติหน้าที่ จะใช้เครื่อง
ประกอบเครื่องแบบตามที่กองทัพอากาศกำหนดขึ้นตามความ
จำเป็นหรือสมควรก็ได้

ฉบับพิเศษ หน้า ๑๕

เล่ม ๘๕ ตอนที่ ๖๑ ราชกิจจานุเบกษา ๔ กรกฎาคม ๒๕๑๑

ข้อ ๖๖ ให้กองทัพอากาศสร้างเครื่องแบบตัวอย่าง หรือ
เขียนรูปเครื่องแบบตัวอย่างขึ้นไว้เป็นมาตรฐาน

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๒ มิถุนายน ๒๕๑๑

จอมพล ถ. กิตติขจร

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม

หมายเหตุ:- เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ เนื่องจาก
เครื่องหมายยศที่ใช้กับเสื้อคอพับของเครื่องแบบทหารอากาศและเครื่อง
แบบฝึกยังไม่เหมาะสมกับกาลสมัย ประกอบกับทางราชการได้พิจารณา
คំหนดเครื่องแบบสวนสนามและเครื่องแบบกันหนาวของนักเรียน
นายเรืออากาศขึ้นใหม่ ทั้งเห็นสมควรปรับปรุงส่วนประกอบต่างๆ ของ
เครื่องแบบบางอย่างให้เหมาะสมยิ่งขึ้น